

REN KRAFT

ET MAGASIN FRA HELGELAND KRAFT

2017

Helgeland Kraft produserer, distribuerer og selger ren strøm fra verdens vakreste kyst. Som en aktiv verdiskaper er Helgeland Kraft opptatt av å legge til rette for vekst i alle sine 14 eierkommuner på Helgeland.

INNHold

Side 3 • Tre divisjoner

Side 4-5 • Leder

Side 6-9 • Automatiske strømmålere

Side 10 • Tilbake til Helgeland Kraft

Side 11 • Samfunnsansvaret

Side 12-14 • Hanne Nordgaard uten strøm

Side 15-17 • Montørene i Helgeland Kraft

Side 18 • Ny APP

Side 19 • Vårt digitale førstevalg

Side 20 • Besøk på Øvre Forsland

Side 21 • Tosenanleggene

Side 22-23 • Reetablerer friske laksestammer

Side 24-25 • Kronikk

Side 26-27 • Nettleien

Side 28-30 • Markedsledende i moderne teknologi

Side 31 • > Nett og utbygging

Side 32-35 • Stolt sponsor

Side 36-37 • Opprinnelsesgaranti for alle

Side 38 • Helse, miljø og sikkerhet

Side 39 • Reflekskampanje

Side 40-41 • Sparer strøm med nye løsninger

Side 42 • Quiz

Side 43 • Roser sitt lokale el-selskap

HELGELAND KRAFT

produserer fornybar energi og utvikler strømmett til hele Helgeland. I tillegg selger vi strøm til bedrifter og husholdninger i hele Norge. Helgeland Kraft består av divisjonene NETT, VANNKRAFT og STRØM.

I 2016 hadde selskapet en omsetning på 1,3 milliarder kroner og et resultat før skatt på 184 millioner kroner.

Helgeland Kraft NETT

Siden 2010 er det gjennomført omfattende fornying av nettet over hele Helgeland. Dette arbeidet vil fortsette langt ut i 2020. Nettselskapet driver og utvikler linjer på 8000 kilometer som tilsvarer lengden fra Norge til Japan. 45.000 kunder får tilført strøm fra Helgeland Kraft Nett. Totalt distribueres det seks TWh kraft på eget nett. Divisjonen består av 186 ansatte som håndterer strømstans, måleravlesning, den nye automatiske strømmålerne som skal monteres, melding av flytting, nettleie, strøm ved bygging og graving, samt oppgradering og vedlikehold av nett på Helgeland.

Helgeland Kraft VANNKRAFT

Divisjonen har ansvar for utvikling og drift av kraftproduksjonen i 15 kraftverk på Helgeland. For tiden bygges fem nye vannkraftverk. Helgeland Kraft er opptatt av å bygge anlegg som utnytter tilgjengelige vannressurser samtidig som de ivaretar naturens verdier. Et av disse er Norges vakreste vannkraftanlegg, Øvre Forsland kraftverk. Det ble åpnet i august 2015. Helgeland Kraft Vannkraft drifter et volum i hel- og deleide selskap på 1,5 TWh (egenprodusert 1,2 TWh). Totalt er dette strøm til om lag 75 000 husstander.

Helgeland Kraft STRØM

Helgeland Kraft selger strøm fra verdens vakreste kyst. Strøm har 91,7 prosent av husholdningskundene på Helgeland og 35 prosent omsetning utenfor Helgeland. Divisjonen har 12 ansatte.

DET ER TUSENVIS AV GRUNNER TIL Å VÆRE GLAD I HELGELAND

Dette påstår vi uten blygsel. Helgeland Kraft gjør sine bidrag her. Daglig jobber vi med viktige samfunnsoppgaver – å produsere fornybar kraft og få den frem til husholdninger og næringsliv på Helgeland.

4 Vi eies av 14 helgelandskommuner og er derfor en betydelig bidragsyter for vekst og utvikling. Det skulle bare mangle. Vår hovedjobb for våre eiere er å bygge verdier og skape vekst. Siden 2000 har vi også tilbakeført nesten 2 milliarder kroner til våre eiere, som de bruker lokalt for å gjøre våre kommuner gode å bo i.

Investeringer er en viktig del av vår aktivitet, og vi har etter 2000 investert omlag 4 milliarder kroner på Helgeland. Ett av investeringsområdene våre har vært Vakker vannkraft, som har blitt et av våre varemerker. I løpet av neste år vil alle de fem nye anleggene i Tosbotn i Brønnøysund produsere ren og fornybar energi. Da kan du ta søndagsturen og vandre mellom anleggene våre på en egen liten kraftsafari, krydret med nydelig arkitektur. Men det viktigste av alt, disse anleggene vil i et evighetsperspektiv, produsere fornybar kraft som vi Helgelendinger kan nyte godt av. De vil være med på å gi strøm til alt det vi trenger hver eneste dag. Overskuddet som vi skaper fra produksjon og salg av kraften gjør det mulig for oss å utvikle oss videre og tilbakeføre mer verdier til kommunene. Våre 18 kraftverk er spredd over hele Helgeland og utgjør en del av ryggraden i kraftsystemet i Norge.

Med husholdninger som bruker mer strøm til nye formål, et aktivt næringsliv og mye vannkraftproduksjon på Helgeland, kreves det et godt nett. Derfor har vi også brukt mye penger på å fornye nettet vårt. Nettet ble bygd for flere tiår siden og nå er vi godt i gang med å rigge det for fremtiden. Totalt driver vi 8000 kilometer nett. Det er avstanden fra Helgeland til California. Fra kysten til svenskegrensen – fra Trøndelag til Saltfjellet - arbeider våre ansatte med nettet, i all slags vær og terreng.

Det er mye som moderniseres i kraftbransjen. Myndighetene har bestemt at alle landets nettkunder skal få nye

smarte strømmålere innen 1. januar 2019, og i høst starter Helgeland Kraft digitaliseringen av denne kontaktflaten mot våre kunder. Innføring av nye automatiske strømmålere (AMS) vil gjøre strømkundenes hverdag enklere, tryggere og smartere. Du vil få informasjon fra oss i god tid før måleren din skal byttes ut. De nye målerne vil ha flere fordeler for deg som kunde, og det kan du lese mer om i magasinet vårt.

I tillegg til bærekraftig utvikling og drift av fornybar kraftproduksjon og nett selger vi strøm. Vi er stolt over å ha en solid og god markedsposisjon på Helgeland. Helgelendingene har skjont at i tillegg til at vi har konkurransedyktige priser på strøm, bidrar vi til trivsel og mangfold der folk bor.

Over 250 lag og foreninger får hvert år bidrag fra Helgeland Kraft, for å kunne drive aktiviteter som gleder oss alle. Alle ildsjelene som står bak sports- og kulturaktiviteter over hele Helgeland gjør en viktig jobb. Vi er glad for å kunne være med på å bidra til aktive lokalmiljø. Vi bidrar også til å utvikle mange dyktige leverandører på Helgeland. Lokale innkjøp av varer og tjenester for 150 millioner kroner i 2016, viser at lokale leverandører er konkurransedyktige og viktige for oss. Bransjen vår er i en rivende utvikling og omstilling. Det stilles krav til oss fra politikere, myndigheter, kunder og eiere. Våre 270 ansatte i Mosjøen, Mo i Rana, Sandnessjøen og Brønnøysund har solid kompetanse og et engasjement som vil bidra til å oppfylle de krav og forventninger som stilles. Vi har derfor høy oppmerksomhet på effektivisering og kontinuerlig forbedring av vår kjernevirksomhet, og ser optimistisk på fremtiden. Fremtidens muligheter og utfordringer skal møtes offensivt slik at vi kan fortsette å skape verdier for eiere, kunder og hele Helgelandssamfunnet.

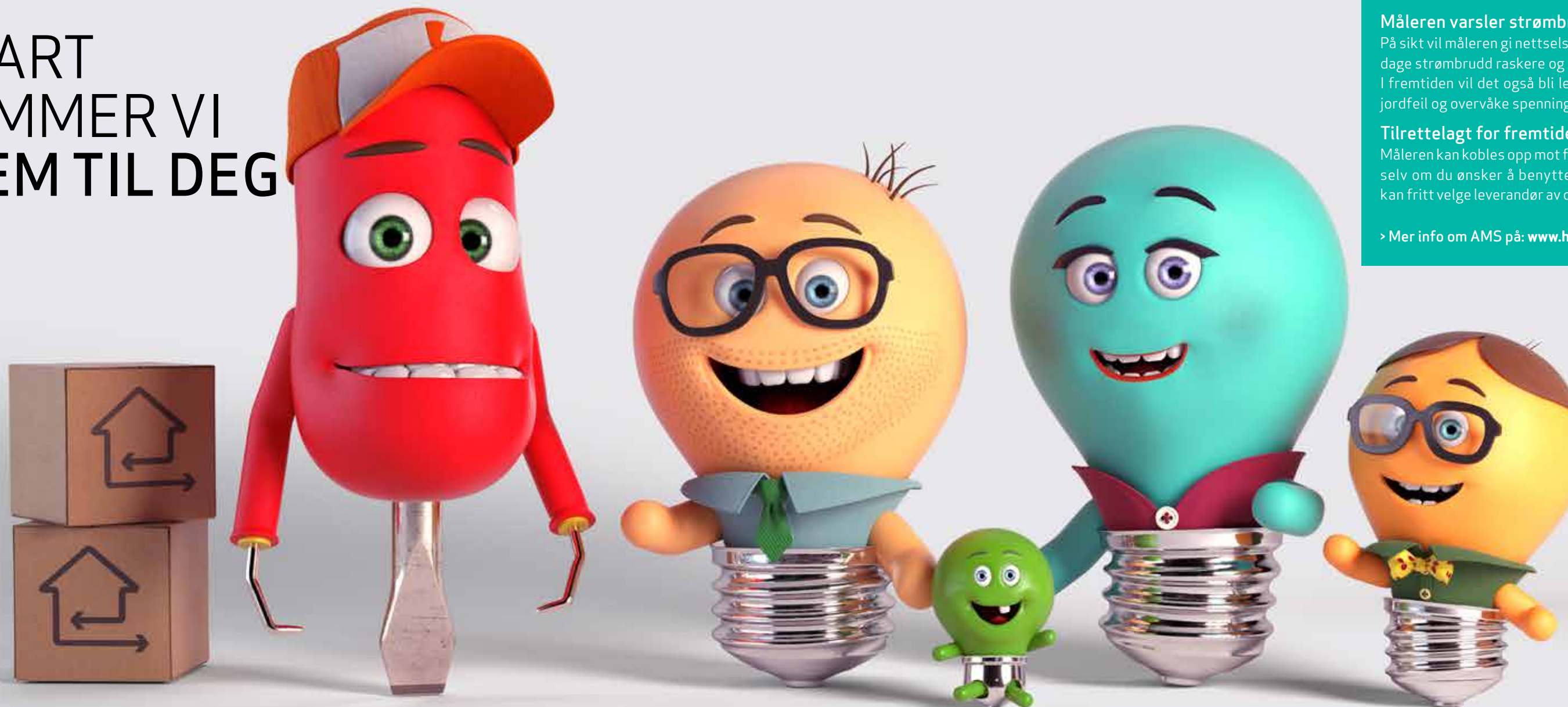

Ove A. Brattbakk
Adm. direktør

LEDER

SNART KOMMER VI HJEM TIL DEG

Helgeland Kraft har startet utrulling av de nye automatiske strømmålerne på Helgeland.

I samarbeidsprosjektet Soria har 27 norske nettselskap gått sammen i prosjektet som skal sørge for at strømmålerne i sikringsskapet ditt byttes ut med nye, automatiske strømmålere. Det er bestemt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Hvordan skal det skje?

Det er gjort et omfattende planleggingsarbeid når 45.000 målere skal byttes på Helgeland.

I god tid før utrulling sender vi som nettselskap ut et brev til kundene. Vi varsler om at vi begynner monteringen i deres område og forteller litt om hva som skal skje. De vil få nærmere beskjed av vår montasjeleverandør Smart Service Norge (SSN). Cirka to uker før sender SSN et bookingbrev til kundene. Der får man mulighet til å svare ja eller nei på en sms eller ringe et telefonnummer for å booke om time eller bekrefte time. Det skal være enkelt for nettkundene

– Kundene får en påminnelse 2-3 dager før på sms. Vi håper selvsagt at vi skal kunne nå kunden, og at kunden skal være tilstede når vi kommer. Om det dukker opp noe uforutsatt slik at det ikke passer, skal det allikevel være enkelt for kunden å booke om. Da ønsker vi at de gir tilbakemelding til Smart Service Norge (SSN), sier ansvarlig for montasjeutrulling Line Norrman.

– Når montørene fra SSN kommer på døren må det være noen voksne over 16 år i heimen. Montørene har et ID-kort med bilde av logoen til Helgeland Kraft, SSN og navnet på montøren.

– Siden de skal trå inn i de tusen hjem skal de ta på seg blå-sokker eller ta av skoene. De skal gjøre et arbeid i sikringsskapet og skal rydde opp etter seg. Men, det er veldig fint om kundene forbereder seg litt før de kommer. Kundene bør rydde plass rundt sikringsskapet da mange har kasser stablet foran skapet. Om man har gamle skrusikringer og papirer liggende i sikringsskapet, er det fint om dette ryddes ut. Det vil være til god hjelp når montøren kommer, sier Norrman.

Strømmen blir borte i cirka 15-30 minutter under prosessen. For å sikre god radio/mobil dekning monteres en liten antenne i eller på vegg ved sikringsskapet. Hvis det ikke går, monteres antennen på døren til sikringsskapet. Sikringskapets plassering og teknisk løsning avgjør antennevalg. Vi tar avlesning og bilde av den gamle målerstanden. Når vi går legger vi igjen en brosjyre som gir litt informasjon om den nye måleren, sier hun.

Tilrettelegging for kunden

– Vi har hele tiden hatt fokus på at folk skal slippe å reise ekstra tur for bytting av måler på fritidsboligen. Vi tar derfor innlandet i vintermånedene. Fjell tar vi i høst- og vintermånedene og kysten i sommermånedene, sier hun.

– Vi har tatt en helhetlig vurdering når vi har planlagt utrulling. Montørene som skal utføre jobben er avhengig av at kunden er hjemme når de banker på døren.

I tillegg til private hjem og fritidsboliger skal vi skifte strømmålere hos teleinstallasjoner, næringsliv, kommuner, jern-

FORDELER MED AMS

Du slipper å lese av strømmen.

Måleren vil lese av forbruket hver time og sende det til oss. Det vil gi deg en mer nøyaktig faktura, og du vil få oversikt over forbruket ditt time for time.

Måleren varsler strøbrudd

På sikt vil måleren gi nettselskapene mulighet til å oppdage strøbrudd raskere og mer nøyaktig lokalisering. I fremtiden vil det også bli lettere å oppdage og logge jordfeil og overvåke spenningskvaliteten.

Tilrettelagt for fremtidens løsninger

Måleren kan kobles opp mot fremtidens. Du bestemmer selv om du ønsker å benytte deg av energistyring og kan fritt velge leverandør av denne typen tilleggsutstyr.

> Mer info om AMS på: www.helgelandkraftnett.no

strømnettet. Dette vil da redusere kostnadene og gi lavere nettleie for kundene.

– På nasjonalt nivå er det sagt at økningen i nettleien vil bli cirka 200-300 kroner per år. I dag har vi mange innsamlingsystemer for å ta imot måleravlesninger fra kundene og kvalitetssikre disse. Dette er blant annet vår måler-telefon, SMS-påminnelser om måleravlesning. Dette medfører store kostnader og krever ressurser. Med de nye målerne kan vi slutte med alle disse systemene, og det vil endre måten vi jobber på.

Underveis i prosjektet vil noen av innbyggerne på Helgeland som har fått montert nye automatiske strømmålere, få besøk av en representant fra Helgeland Kraft som vil utføre en etterkontroll og ta stikkprøver.

– Dette er for å kvalitetssikre den jobben som er gjort, sier Gaare.

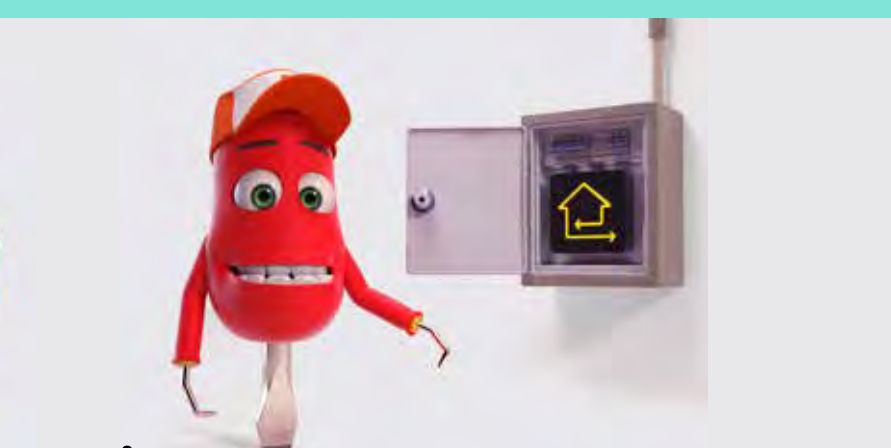
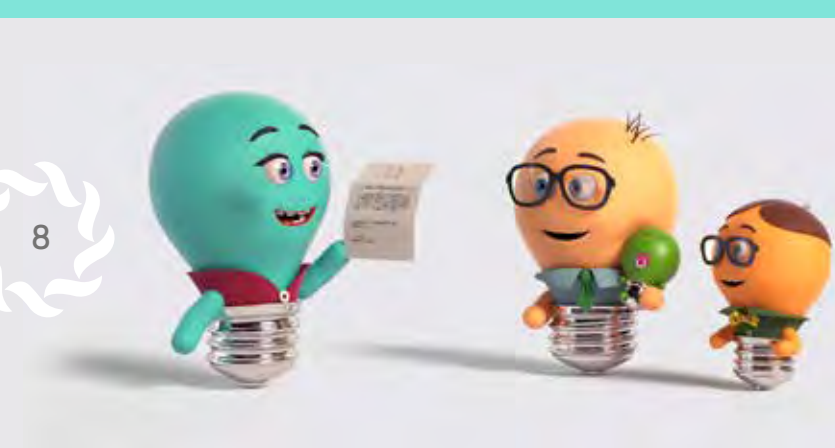
EL-SENSITIV?

– Om man lider av dette kan man søke om fritak basert på en legeerklæring som bekrefter el-sensitivitet. Da blir dette tatt til etterretning og vi tar kontakt med kunden mot slutten av utrullingsprosjektet (2019) for å planlegge en felles løsning med disse kundene.

Det er et generasjonsskifte i bransjen. De gamle målerne må erstattes fordi man i fremtiden ikke vil ha operativt de gamle innsamlingsystemene.

– Signalene stråler en fjerdedel av en vanlig mobiltelefon, og vi ligger jo ikke med AMS-måleren på nattbordet slik vi gjør med mobiltelefonen, så hittil er det ingen som har kunnet påvise at denne har noen effekt på dem som er el-følsom, men vi velger allikevel å ta det til etterretning. Om noen har et behov, skal vi sammen finne en løsning, sier Gaare.

Statens strålevern slår fast at strålingen fra de nye smarte strømmålerne er så svak at det ikke er helsefarlig å få installert en slik måler i hjemmet.

GIR REELT FORBRUK

– Vi måtte ut i verden for å finne den beste løsningen som fylte våre behov, sier Gaare.

– Det er ingen som har maken i hele verden i dag. Dette er state of the art, forteller han ivrig mens han veier AMS-måleren i hånden.

Helgeland Kraft valgte denne typen fordi de ønsker en fremtidig åpen løsning.

– Det betyr at flere leverandører kan levere på samme løsning. Den har i tillegg en høy grad av datasikkerhet som kan sammenlignes med nettbankløsninger. Det har vært veldig viktig at personsikkerheten er ivaretatt, forklarer Gaare.

Andre land, som for eksempel Sverige, har hatt automatiske strømmålere i mange år allerede, men ikke like avanserte.

– De nasjonale myndighetene har pålagt oss å bruke AMS-målere som oppfyller tekniske krav til blant annet innsamlingshastighet. Derfor må mange bytte ut sine strømmålere, selv om de har forholdsvis nye, for å dekke dagens krav. NVE har fattet dette vedtaket for at vi som sluttbrukere skal få et bedre forhold til energiforbruket vårt og dermed være med på å redusere det, forklarer ansvarlig for montasjeutrulling, Line Norrman.

Nå får nettselskapet informasjon om det reelle energiforbruket.

– Dette gjør at nettselskapet slipper å investere i nettet basert på teori, men på praktiske målerverdier som gir indikasjoner på nettets belastning.

NÅR KOMMER VI HJEM TIL DEG?

ALSTHAUG Planlagt start: September 2018

Planlagt ferdig: Januar 2019

BRØNNØY Planlagt start: Juni 2018

Planlagt ferdig: Januar 2019

DØNNA Planlagt start: Mai 2018

Planlagt ferdig: August 2018

GRANE Planlagt start: November 2017

Planlagt ferdig: Februar 2018

HATTFJELLDAL Planlagt start: Februar 2018

Planlagt ferdig: Mai 2018

HEMNES Planlagt start: Mars 2018

Planlagt ferdig: August 2018

HERØY Planlagt start: Mai 2018

Planlagt ferdig: September 2018

LEIRFJORD Planlagt start: September 2018

Planlagt ferdig: November 2018

NESNA Planlagt start: April 2018

Planlagt ferdig: Juli 2018

RANA Planlagt start: Oktober 2017

Planlagt ferdig: Mai 2018

SØMNA Planlagt start: Juli 2018

Planlagt ferdig: November 2018

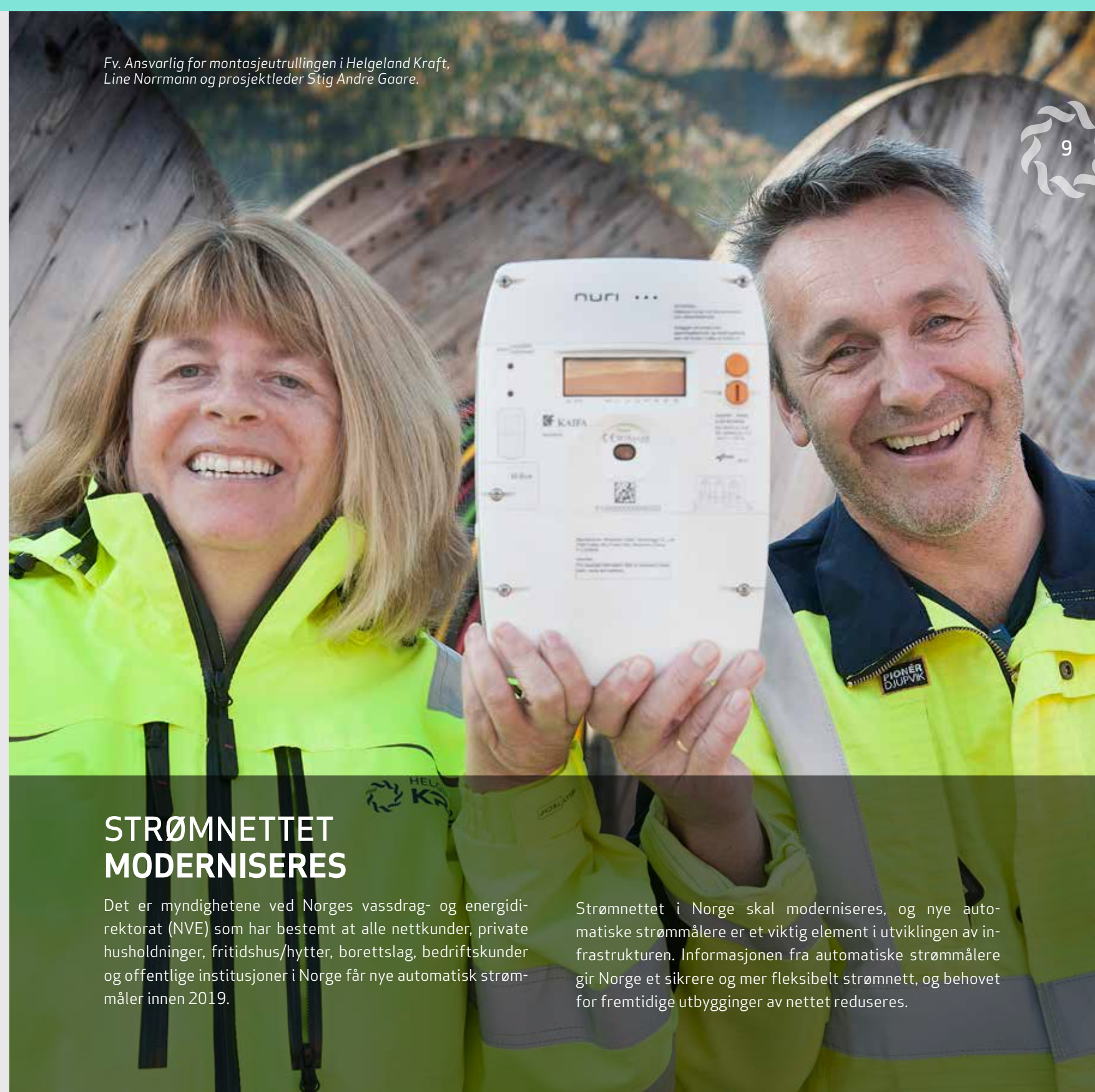
VEFSN Planlagt start: Februar 2018

Planlagt ferdig: Desember 2018

VEGA Planlagt start: Juni 2018

Planlagt ferdig: September 2018

Fv. Ansvarlig for montasjeutrulling i Helgeland Kraft, Line Norrman og prosjektleder Stig Andre Gaare.

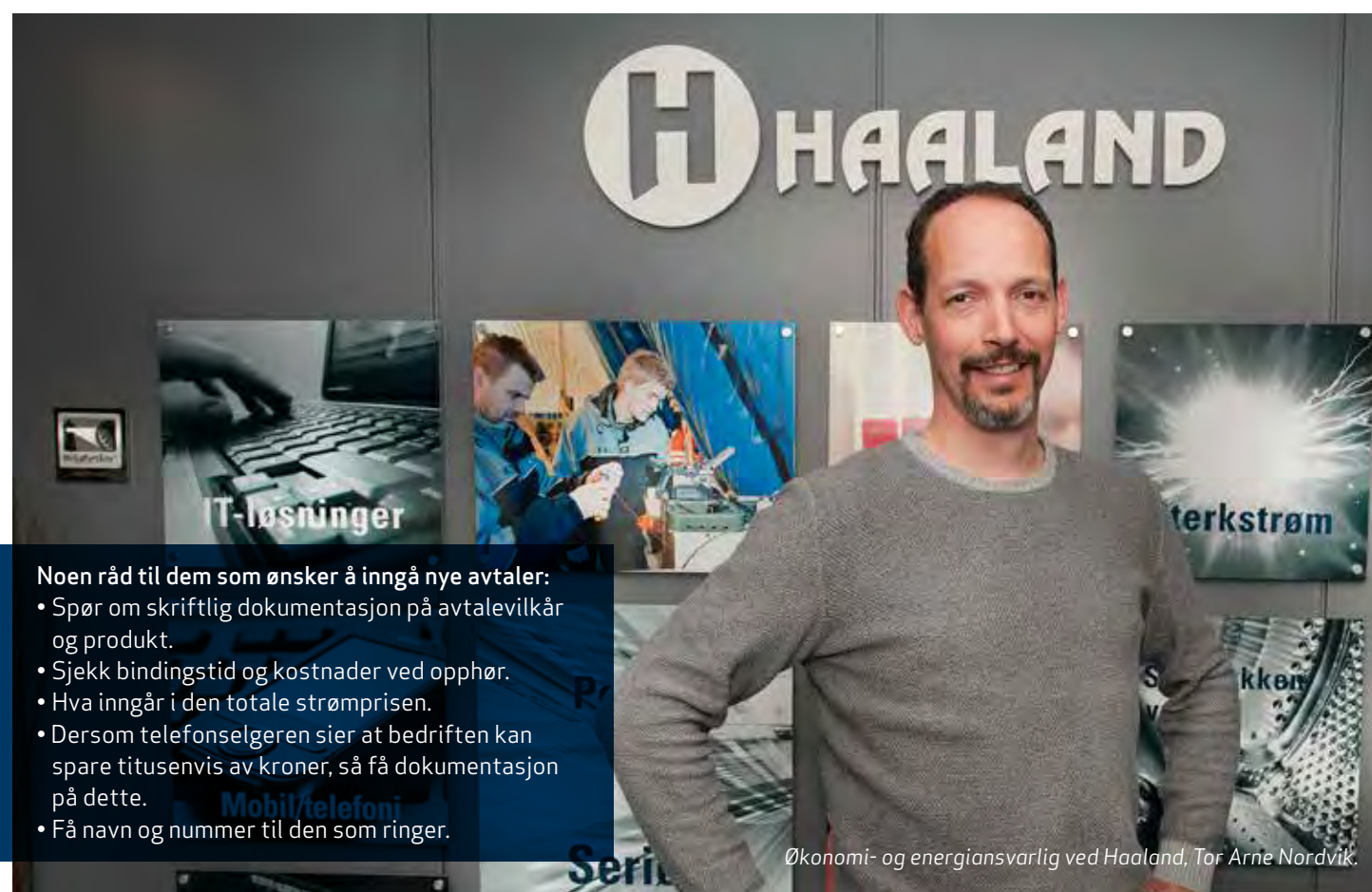

STRØMNETTET MODERNISERES

Det er myndighetene ved Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) som har bestemt at alle nettkunder, private husholdninger, fritidshus/hytter, borettslag, bedriftskunder og offentlige institusjoner i Norge får nye automatisk strømmåler innen 2019.

Strømnettet i Norge skal moderniseres, og nye automatiske strømmålere er et viktig element i utviklingen av infrastrukturen. Informasjonen fra automatiske strømmålere gir Norge et sikrere og mer fleksibelt strømnett, og behovet for fremtidige utbygginger av nettet reduseres.

TILBAKE TIL HELGELAND KRAFT

Noen råd til dem som ønsker å inngå nye avtaler:

- Spør om skriftlig dokumentasjon på avtalevilkår og produkt.
- Sjekk bindingstid og kostnader ved opphør.
- Hva inngår i den totale strømprisen.
- Dersom telefonselgeren sier at bedriften kan spare titusenvis av kroner, så få dokumentasjon på dette.
- Få navn og nummer til den som ringer.

Økonomi- og energiansvarlig ved Haaland, Tor Arne Nordvik.

Haaland Konsernet har for andre gang valgt Helgeland Kraft som strømleverandør.
– For oss var det viktig å velge en lokal strømleverandør med konkurransedyktige priser.

Det sier økonomi- og energiansvarlig, Tor Arne Nordvik.

Haaland Konsernet hadde vært strømkunde hos Helgeland Kraft i mange år da de fikk et annet tilbud og valgte en konkurrerende leverandør.

Lokketilbud

– I 2009 ble vi lokket av et annet selskap som lovte oss gull og grønne skoger. Men, de solgte oss et produkt vi var misfornøyd med og siden var det veldig vanskelig både å få tak i dem og komme seg ut av kontrakten. Vi opplevde at de bare solgte seg inn og stakk av. Vi følte oss rett og slett lur, sier Nordvik.

Det var flere ting de var misfornøyd med, blant annet dårlig oppfølging og det var vanskelig å få kontakt med de ansvarlige.

– Da vi endelig kom oss ut av kontrakten var det egentlig ikke noen tvil om hvem vi skulle velge. Grunnen til at vi valgte Helgeland Kraft som strømleverandør på nytt igjen er først og fremst den lokale forankringen. De er en lokal verdiskaper som gir tilbake til lokalsamfunnene på hele Helgeland. Vi har et generelt mål om å handle lokalt når det er mulig og når lokale aktører er konkurransedyktige på pris.

Han er spesielt opptatt av å se at barn og unge i ulike lag, foreninger og organisasjoner mottar sponsorstøtte.

– Rana kommune er jo også en av eierkommunene og vi vet

at man derigjennom får igjen litt i form av utbytte. Derfor må vi støtte opp om det. Som bedrift er vi i Haaland Konsernet veldig opptatt av at det skal være ryddig og ordentlig, og det opplever vi at Helgeland Kraft er.

Nordvik synes i tillegg at det er flott at de nye vannkraftverkene bygges på en skånsom måte og vektlegger den estetiske utformingen.

– Det er jo artig at et vannkraftverk nærmest blir en attraksjon i seg selv. Det gjør seg.

Unngå fallgruver

– Vi opplever at konkurransen om strømkundene i bedriftsmarkedet stadig øker. Det er mange strømleverandører som bruker call-selskap og vi får tilbakemelding fra kunder på Helgeland at de nærmest ringes ned at pågående selgere. Vår erfaring med avtaler som selges over telefon er at de ofte er lite transparente og det er vanskelig for kunden å vite hvilket produkt, vilkår og pris de egentlig får, sier leder for bedriftsalg, Lars Andreas Østvik.

Han mener derfor at det er sunt med konkurranse fordi det skjerper Helgeland Kraft som lokal leverandør.

– Vi jobber hele tiden for å være konkurransedyktige på både priser og tjenester. Vi opplever at mange av våre kunder kontakter oss når de mottar tilbud fra andre leverandører, og det er noe vi setter pris på. Det er veldig sjelden at vi opplever at kunder har fått tilbud på strømvikaler som vi ikke kan matche med vår prisgaranti.

Det er TUSENVIS AV GRUNNER til å være GLAD I HELGELAND

BRØNNØYSUND IL er en av dem

Helgeland Kraft – SAMFUNNSBIDRAG

3,2 mill	• Støtte til lag og foreninger
164 mill	• Skatter og avgifter
150 mill	• Kjøp fra lokale underleverandører
394	• Antall lokale leverandører
270	• Ansatte i Helgeland Kraft
250	• Lag og foreninger vi støtter
3,4 mrd	• Investeringer siden 2002
1,7 mrd	• Utbetaling til eierkommuner siden 2002

Helgeland Kraft produserer fornybar energi og leverer nett til hele Helgeland. I tillegg selger vi strøm fra verdens vakreste kyst til husholdninger og bedrifter i hele landet. Vi er glade for å kunne bidra til å utvikle Helgeland videre. Vi kjøper hvert år varer og tjenester fra 394 lokale leverandører, og siden 2002 har vi investert 3,4 milliarder i kraftverk og infrastruktur. Hvert år sponser vi ca 250 lag og foreninger på Helgeland. En av disse er **Brønnøysund IL**.

Kundesenter: 751 00 000 / www.helgelandkraft.no / Følg oss!

 HELGELAND KRAFT
Strøm fra verdens vakreste kyst

HADDE DU KLART DEG UTEN STRØM?

– På hytta ville jeg klart meg fint uten strøm i noen dager, men i det daglige ville det blitt helt håpløst. Jeg hadde ikke engang klart å komme meg inn døra på jobb.

HANNE NORDGAARD

Administrerende direktør ved Helgeland Sparebank. Utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen. Har jobberfaring fra Storebrand i Oslo, Helgeland Bilruiter, Søndre Helgeland Miljøverk og Sparebank 1 Nord-Norge. Bor i Mosjøen sammen med mann, yngste sønnen, to hunder og to papegøyer.

Vi har spurt hvordan administrerende direktør ved Helgeland Sparebank, Hanne Nordgaard, ville klart seg en dag uten strøm.

Optimistisk og løsningsorientert

– Det ville gitt meg ganske mange utfordringer. Jeg har til og med elektrisk klokkeradio som vekker meg om morgenen, men jeg hadde nok ikke forsovet meg da jeg er et skikkelig A-menneske, konkluderer hun.

Hanne er over gjennomsnittlig sporty og grøsser ikke ved tanken på en kalddusj om morgenen eller bytte ut den elektriske tannbørsten.

– Jeg har vedovn og stor tilgang på brensel, så om vi ikke hadde hatt strøm så ville jeg ikke frosset i hjel.

– Man klarer jo å varme opp vann med primus. Da kunne jeg

ha laget meg kaffe, sier Hanne optimistisk, men så begynner utfordringene å stille seg i kø.

– Jeg er ganske glad i morgenrutinene mine. Vanligvis ville jeg ha lest nyhetene på VG- og NRK-appen, og hørt Nordlands-sendinga på radio. Og hvordan skulle jeg ha kommet meg på jobb? Alt stopper jo opp uten strøm.

Hanne er leder for Helgeland Sparebank som har kontorer på hele Helgeland. Da ville hun ha måttet sette av god tid for å trimme seg fra et kontor til et annet.

Banken hadde stoppet opp

Hadde hun allikevel fått haiket seg frem til banklokalene kunne hun ikke engang ha åpnet dørene. I banken har de elektroniske adgangskort, og lokalene hadde vært svært mørke å jobbe i.

– All aktivitet i banken ville ha stoppet opp uten strøm etter som alle transaksjoner skjer elektronisk. Man hadde jo ikke fått betalt regningene sine. Jeg har sjelden kontanter, så jeg kunne ikke engang ha betalt for en kopp kaffe.

Hanne ville blitt arbeidsløs, for uten tilgang til dokumenter, avtaleoversikt og e-poster ville det blitt vanskelig å utføre de daglige arbeidsoppgavene.

– Vi lever i et moderne samfunn og mye av kommunikasjonen er elektronisk. I løpet av arbeidsdagen har jeg ofte videomøter og alle møtedokumentene sendes elektronisk. Jeg kunne ikke ha lest dem på iPaden og om man ikke får lest dokumentene vet man ikke hva som skal skje på møtene.

– Vi har en fremragende kantine i banken, men uten strøm til kjøleskap og komfyr er jeg usikker på om jeg ville spist den,

“
– Man ser at samfunnet har blitt veldig mye mer effektivisert, og vi skal være glade for at vi har et lokalt kraftselskap som ser verdien av det.

sier Hanne mens hun tenker ut noen kreative løsninger.

– Det måtte jo blitt hermetikk da, varmet opp på gass. Og hjemme måtte vi ha gått i bekken for å vaske klær.

Matlaging på gassgrill

Hanne bruker mye av arbeidsdagen på å møte mennesker, ordne sakspapirer, gjøre forberedelser, ha god dialog og ta beslutninger.

– Uten strøm ville informasjonsflyten blitt helt håpløs, sier hun og selv om jobben tilsier at mye tid må tilbringes på kontoret, har hun satt seg et mål om å komme seg mest mulig ut. – Jeg ønsker å være mye ute av kontoret og møte kundene. Helgeland Sparebank er en stor samarbeidspartner i flere kultursammenhenger. Jeg ønsker å få innsikt i hva som skjer og bli bedre kjent med både kunder og samarbeidspartnere.

Når arbeidsdagen er over forbereder hun middag.

– Det er som regel jeg som lager mat og jeg prøver å lage mat fra bunnen av.

Både jeg og mannen min er elgjegere, så det hadde kanskje blitt noe kjøtt og grønnsaker på gassgrillen. På fritiden er hun aktiv med hundene i tillegg til å trene yoga, styrke og utholdenhet.

– Disse aktivitetene krever ingen strøm.

Hun har abonnement på musikkjenesten Spotify, men bruker det sjelden.

– Jeg ser lite på tv og hører sjelden på musikk. Jeg foretrekker radio, men liker ellers å ha det stille. Skulle jeg ha hatt en dag uten strøm på ordentlig, så måtte jeg ha gått ut i skogen, for jeg hadde ikke fått gjort noe på jobb uansett.

Avhengig av strøm

– Bankene prøver nå ut roboter til å ta seg av henvendelsene som kommer til kundesenteret. Det moderne samfunnet slik vi kjenner det hadde nok stoppet opp uten strøm.

– Man ser at samfunnet har blitt veldig mye mer effektivisert, og vi skal være glade for at vi har et lokalt kraftselskap som ser verdien av det. Strømmen legger mye av grunnlaget. Vi tenker ikke over den og tar for gitt at den fungerer. Vi tenker ikke over det før vi plutselig mister den. Stadig flere arbeidsoppgaver blir avhengige av tilgang til strøm.

– Dette gjør oss samtidig mer sårbare. Vi har et mer transparent samfunn og mye av kommunikasjonen foregår elektronisk. At vi har et strømselskap som produserer ren energi, og sikrer tilgang til denne, er svært viktig både for meg som privatperson og for et velfungerende næringsliv.

Nødvendige arbeidsredskap som datamaskiner, telefoner og nettbrett fungerer ikke uten strøm. En moderne arbeidsdag i Helgeland Sparebank ville derfor vært umulig å gjennomføre om man ikke hadde tilgang på strøm.

ET FRISKT PUST

Det er noe med den storslåtte naturen på Helgeland som gjør det attraktivt for unge mennesker å velge montørbransjen.

– Den flotte Helgelandskysten er verdens flotteste kontor.

Brønnøysund bader i høstsola, fuglene kvitrer og bølgene skvulper forsiktig i havkanten. Lufta er ren og kald.

Rikke Johansen beveger seg rolig ut av varebilen prydet med Helgeland Kraft i store bokstaver.

– Hei, sier hun forsiktig og smiler bredt.

En rosa markering

Rikke har tatt utdanningen sin i Helgeland Kraft og vært der i snart fire år. Hun er godt likt av resten av montørteamet som synes det er forfriskende med unge, nyutdannede energimontører.

I kantina får de unge kvinnelige energimontørene mye ros av dem med litt lengre erfaring.

– Det er en fordel med begge kjønn i montørteamet. Det er skikkelig bra for arbeidsmiljøet, så det er bare positivt, istemmer energimontør Kurt Olsen.

Han har jobbet i Helgeland Kraft i 29 år.

– Vi lærer hele tiden noe nytt og det kommer stadig nye utfordringer. Det er artig og forfriskende å ha kunnet jobbe i nesten 30 år og fremdeles lære noe nytt, sier Kurt.

Montørene i Helgeland Kraft er alle dyktige, kompetente og servicevennlige.

Rikke har sokker med små hjerter og det lange lyse håret skinner i høstsola. Hun åpner varebilen og henter ut de rosa stolpeskoene. Resten av utstyret som delvis henger ut av hyllene er også spraylakkert rosa.

– Her i bilen har jeg tatt med meg alt jeg trenger for å rette en feil. Skjøter, jekker og annet verktøy. Alt er spraylakkert rosa.

– Det er ikke så mange kvinnelige energimontører i kraftbransjen, så da måtte jeg markere det litt sammen med min kvinnelige medarbeider, sier Rikke.

Gode hjelpemidler

Det er 16 grader, så temperaturen er perfekt for å klatre i masten. På beltet har hun fallsikring og slynge man bruker for å sikre seg selv når man jobber i masten, i tillegg til annet nødvendig sikkerhetsutstyr som hansker og hjelm.

– Sikkerheten tas på alvor, forklarer Rikke mens hun viser frem alt som skal være på plass før hun begynner oppdraget. Sikkerheten er alltid første prioritet, og montørenes ve og vel har blitt betydelig forbedret i løpet av årene.

– Jeg ville bli energimontør fordi det høstes ut som et spennende yrke. I tillegg hadde jeg et ønske om å få jobbe ute i den vakre naturen vår i stedet for å sitte inne på et kontor. Som energimontør får man mulighet til nettopp det, sier hun.

Yrket kan til tider være fysisk utfordrende, men i dag har de mange gode hjelpemidler som letter arbeidet.

– I gamle dager var det mye bæring av svintunge ryggsekker. Nå har vi hjelpemidler som helikopter, ATV, snøscooter osv. Vi kommer oss enklere ut i terrenget nå enn tidligere, forteller Kurt mens han lener seg bakover fra masten.

– Man lærer seg å stole på utstyret. Det er absolutt litt dumt å ha høydeskrekk i denne jobben.

Sikkerhet først

I dag kobler Rikke en EX-forsyning til et boligfelt.

– En EX er en isolert hengeledning, forklarer Rikke.

Som energimontør jobber hun med å bygge og vedlikeholde strømnettet.

ENERGIMONTØRENE:

Det er i dag ansatt 73 energimontører i Helgeland Kraft.

De vedlikeholder, monterer og reparerer det elektriske nettet, kabler og strømforsyningsanlegg.

De tar seg av stell og ettersyn for å forhindre skader på materiell.

De utfører feilsøking av elektriske anlegg og utstyr.

Reiser stolper og legger kabler.

Monterer lys- og signalanlegg, samt jobber med reparasjoner og vedlikehold på jernbanevogner og andre sporvogner.

Montørene må overholde strenge sikkerhetskrav og forskrifter.

Kilde: Utdanning.no

Energimontørene tar renovering av elektrisk anlegg, koblet til nybygg, lagt kabelanlegg, utført kabelpåvisning på vegne av leverandører som Signal, BroadNet og Telenor, feilsøking og mye mer. De jobber med elektrisk energi fra den blir produsert på en kraftstasjon til den når fram til forbrukerne via strømnettet som er bygd ut i hele regionen og driftes av Helgeland Kraft. Fra den øverste topp til de mange øyene.

Energimontørene må kunne jobbe selvstendig, og de må være gode problemløsere. Energimontørene i Helgeland Kraft må også kunne jobbe under tidvis utfordrende værforhold.

– Vi har mange regler og forskrifter vi må forholde oss til, hele tiden med tanke på sikkerheten til oss selv og våre medarbeidere. Det er også et sosialt yrke da man alltid må være minst to personer på hvert oppdrag, sier Rikke mens hennes

medarbeider Kurt tar "kameratsjekken" på henne.

En kameratsjekk er en forsikring om at medarbeideren sjekker at du har på deg det nødvendige sikkerhetsutstyret.

– Det er også gøy at vi får bruke hodet mye. Man må finne ut av ting selv og se for seg utfordringer som eventuelt kan komme til å dukke opp underveis i prosessen, for å kunne ta hensyn til det på forhånd.

– Det er i tillegg varierte arbeidsoppgaver og vi får være mye ute, sier Rikke.

Et høyriskoyrke

– Det beste med jobben er helt klart arbeidsplassen. Vi får ta del i magiske opplevelser hvor vi kommer tett på naturen, og det er mye natur her ute på Helgelandskysten. Om vinteren

er det like spennende som om sommeren. Kanskje mer spennende, for da er det himla glatt i tillegg, sier Kurt som har vært i samme jobb i 29 år.

– Vi får jobbe med så mye forskjellig, så jeg er enda ikke lei. I tillegg blir de ansattes sikkerhet tatt på alvor. Vi foretar alltid sikker miljøanalyse hvor vi gjennomgår alle faremomenter. Det er jo tross alt et høyriskoyrke, sier Kurt.

Rikke og hennes kvinnelige medarbeider har ofte fått noen bryn til å heve seg når de er ute på oppdrag.

– Spesielt hvis det er bare vi to jentene som kommer. Enkelte er kanskje litt forutinntatte, men vi har fått mange positive tilbakemeldinger også. De andre energimontørene er dessuten veldig positive til å ha oss med i teamet fordi de ser at vi behersker jobben like godt, sier Rikke.

F.v. Energimontør Kurt Olsen tar «kameratsjekk» på kollega Rikke Johansen.

FULL KONTROLL MED NY APP

Helgeland Kraft har laget en ny app som ble lansert like etter sommeren.

– Vi ønsker å være tilgjengelige der kundene våre er, og de er på mobil.

Det sier leder for bedriftssalg Lars-Andreas Østvik i Helgeland Kraft.

– Våre strømkunder, både private- og bedriftskunder, har derfor fått et utvidet digitalt tilbud. Det er som å ha Min Side tilgjengelig, med stor grad av brukervennlighet, på mobil.

Effekt- og prisvarsling

I dag ønsker kundene å ha det enkelt og tilgjengelig.

– Vi har brukt vel ett år på utforming, teknisk utvikling og testkjøring av den nye appen. Vi har bygd opp appen selv for at den skal være mest mulig brukervennlig.

Dette inkluderer måleravlesning frem til de automatiske målersystemene er tatt i bruk, man kan administrere ulike målere, endre strømvaktale, ha oversikt over forbruk, fakturaoversikt og holde seg oppdatert på aktive kampanjer. – Det vil også bli enklere for våre bedriftskunder. Systemet er registrert på kundens telefonnummer. Om en kunde både administrerer sitt private og bedriftens strømforbruk vil begge avtalene være tilgjengelige i appen, sier Østvik.

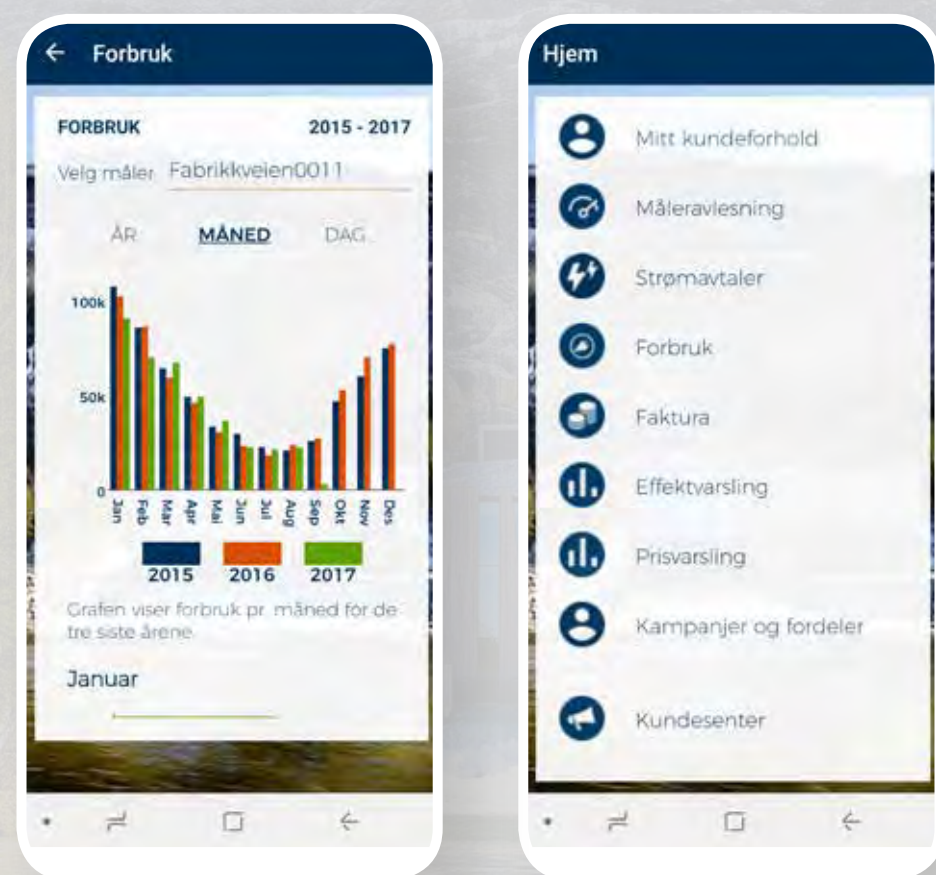
– Helgeland Kraft har brukt tid og ressurser på å gjøre det enklere og bedre for sine kunder. De kan derfor tilby både effektvarsling og prisvarsling. Hver dag klokken 19.00 vet de hva neste dags strømpris kommer til å bli. Enkelte bedrifter møter utfordringer i forhold til lønnsom produksjon hvis strømprisene stiger. Derfor kan de motta en varsling om dette på forhånd. Man kan også få varsel om effektuttaket er unormalt for å unngå høy nettleie.

Alt i en app

– Når alle AMS-målerne er på plass kommer det til å bli langt større fokus på effekt og nettleie, og ikke bare forbruk. Vi tror at appen kan gi innsikt i eget strømforbruk, og kanskje bidra til å redusere utgiftene.

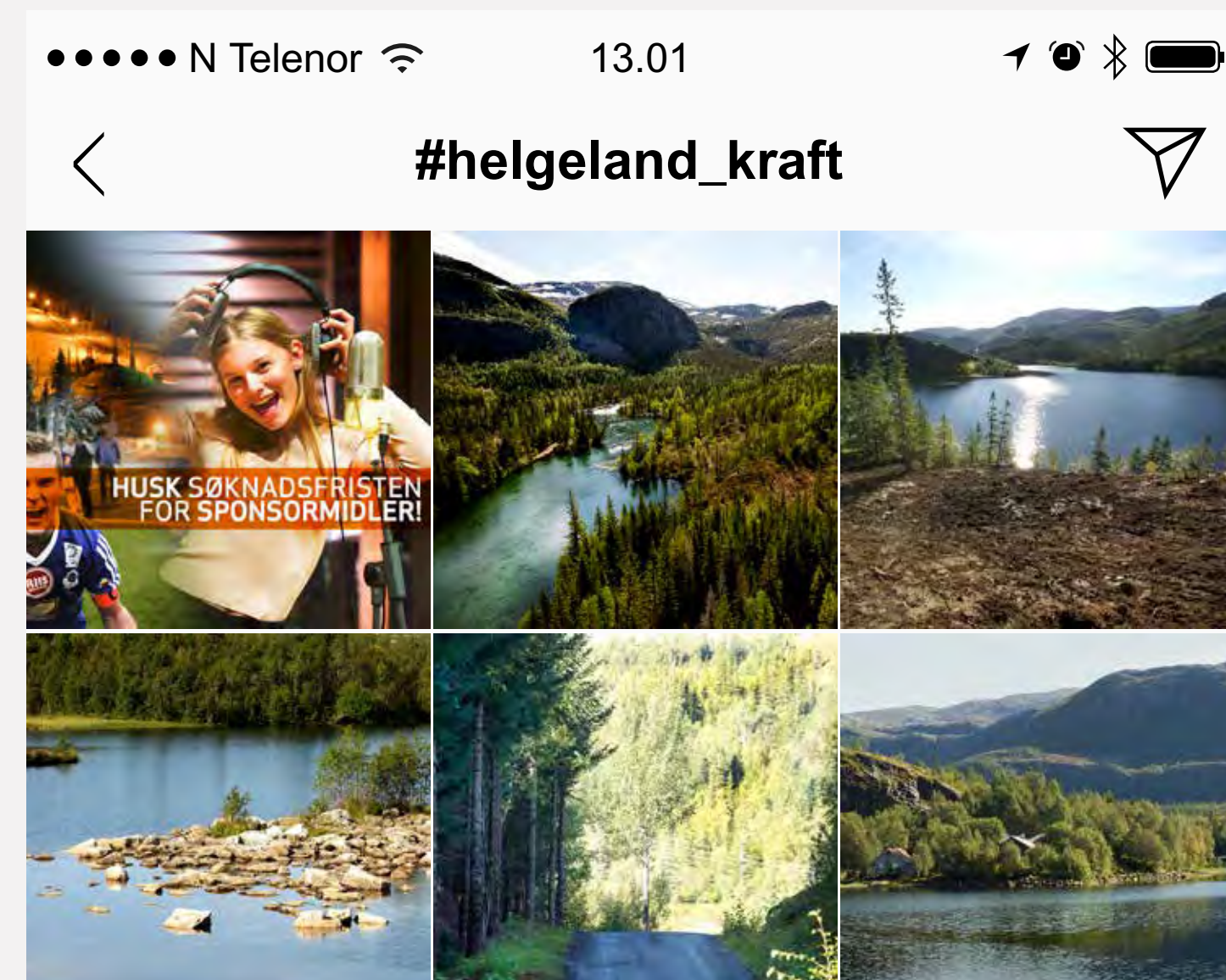
Appen heter Helgeland Kraft Strøm

– Vi har foretatt markedsundersøkelser både i privat- og bedriftsmarkedet og vet derfor hva kundene ønsker seg. De vil administrere kundeforholdet sitt selv, og det har vi gitt dem muligheter til å gjøre, der de er. Her får man alt i en app.

ET DIGITALT TILBUD

Helgeland Kraft ligger helt i front på digital tilgjengelighet. Ønsker du litt strøm og spenning? Eller lurer du på noe som vi i Helgeland Kraft kan gi deg svar på? Vi jobber hele tiden for å gjøre det enda enklere for deg som ønsker å kontakte oss, enten det er for å gi ris, ros, bestille tjenester, finne informasjon eller håndtere eget kundeforhold.

– Vi ønsker først å fremst å gjøre det så lett som mulig for kundene våre å administrere egne tjenester. Derfor har vi utformet vår nettside med det formål at man selv skal kunne finne svar på eventuelle spørsmål og håndtere kundeforhold og bestille tekniske tjenester, sier kommunikasjons-sjef, Elin Rønning.

På hjemmesiden www.helgelandkraft.no, har alle kunder tilgang til Min Side hvor man blant annet kan registrere måleravlesning, se fakturaoversikt og tegne eFaktura eller Avtalegiro, utsette betaling, kontrollere eget strømforbruk, endre strømvaktale eller personopplysninger.

– Dersom noen ønsker å ta kontakt på telefon via kundesenteret er dette selvsagt fremdeles en mulighet, sier Rønning.

Helgeland Kraft er også tilgjengelig på sosiale medier som Facebook og Instagram.

– På Facebook har vi en side hvor man kan følge Helgeland Kraft, sier Rønning.

På Helgeland Kraft kan man kommentere informasjon, bilder og videoer som publiseres med jevne mellomrom, samt gi ris og ros.

På Instagram gir Helgeland Kraft deg et innblikk i hva de mange ansatte jobber med hver dag. Mange oppdrag i en naturrik region gir rom for vakre stemningsbilder fra toppen av en høyspentmast eller heldige mottakere av sponsormidler. Følg oss på Instagram, [#helgeland_kraft](https://www.instagram.com/helgeland_kraft).

PÅ EKSKURSJON TIL ØVRE FORSLAND

Øvre Forsland kraftverk i Leirfjord har blitt et populært turmål. I sommer fikk kraftverket besøk av 300 elever og over 20 lærere fra 8.- og 9. klassetrinn ved Kippermoen ungdomsskole.

Produksjonsplanlegger Bente Sunde i Helgeland Kraft tok i mot vel 300 elever fra Kippermoen ungdomsskole.

Elevene måtte gjennom en rebusløype med ulike poster langs veien og ved kraftverket.

– Bakgrunnen for besøket var at 10. klasse skulle ha eksamen, og resten av skolen måtte ut av skoleområdet. For Helgeland Kraft er det viktig å formidle hvor spennende det kan være å arbeide med fornybar energi. Strømmen som lages på Helgeland spiller en viktig rolle både for innbyggerne og industri. Vi ønsker å prioritere formidlingen av dette til nye unge krefter i regionen, forteller bedriftsrådgiver i Helgeland Kraft, Lillian Sørensen.

Forslandsdalen har blitt et populært turområde med flere rasteplasser underveis. Gjennom Forslandsvassdraget vandrer man i storslått natur blant gamle kulturminner og ingeniørkunst fra de siste 100 årene. Ved veis ende ligger et visningsbygg og den vakre kraftstasjonen.

Omdømmebygging og rekruttering

– Vi mener det er viktig å prioritere samarbeid med skoler på Helgeland, slik at elevene vet hvilke muligheter som finnes hos oss og hva vi driver med. Dette arbeidet er bra for omdømmet vårt og for rekruttering til nyestillinger i fremtiden, sier Sørensen.

Helgeland Kraft har hittil i år gitt cirka 10 omvisninger med tilsammen 450 besøkende. Om man ønsker å leie visningsbygget eller bli med på en omvisning kan man ta kontakt med Helgeland Kraft.

Mer informasjon om Øvre Forsland som turmål finner man på www.helgelandkraft.no.

FLERE VAKRE KRAFTVERK NÆRMER SEG DRIFT

Helgeland Kraft jobber for tiden med fem nye vannkraftverk i henholdsvis Rødøy, Vassenden og Tosbotn.

Tosenanleggene

På Tverråa kraftverk er det planlagt vakre fasader i glass og kebony. Anlegget har en forventet produksjon på 16 GWh, noe som tilsvarer forbruket til cirka 800 husstander.

– Her er kraftstasjonen nesten ferdig og nå pågår arbeidet med dammen. Når dammen er ferdig kan vi fortsette med inntaket, betongproppen og rørgaten, forteller prosjektleder i Helgeland Kraft, Ole-Johan Bogfjellmo. Tverråa kraftverk ferdigstilles mars 2018.

På Storelva kraftverk jobbes det nå med innvendig montering.

– Utvendig pågår rørløp og bygging av dam i Kromåa. Deretter går det slag i slag med dam og inntak i Storelva og slutføring av rørgate og kraftstasjon, sier Bogfjellmo.

Anlegget skal stå klart til produksjon oktober 2018. Kraftverket får en spennende platekledd fasade og vil produsere 22 GWh per år.

Tosdalen kraftverk, Leirå kraftverk og Bjørnstokk er allerede ferdigstilt og i full produksjon.

– Der jobber vi nå med uteområdene ved stasjonene og tilkomstveiene slik at det blir fint og flott, sier Bogfjellmo.

Vassenden kraftverk

Vassenden kraftverk er et kraftverk i fjell med en fallhøyde på 410 meter. Anlegget er planlagt å ha en årsproduksjon på 37 GWh. Det tilsvarer det årlige forbruket til 1900 husstander eller full opplading av en klassisk elbil, cirka én million ganger.

– Så langt har vi lagt høyspentkabler, startet riggingen og begynt arbeidet på overføringstunnelen på fjellet der vannet ledes fra Sørelva til Hansfinnvatnet, hvor det renner naturlig ned til Nordelva og videre gjennom hovedtunnelen ned til kraftstasjonen. Arbeidet på hovedtunnelen er også startet.

Det er planlagt oppstart av produksjon første kvartal 2019, og hele anlegget skal stå klart 1. august 2019.

Storelva kraftverk

– Det spesielle med prosjektet er at det bygges veiløst, noe som betyr at vi er avhengige av å bruke flåter, båt og helikopter, dette gjør at vi er avhengige av å ha været på vår side for å sikre framdrift i prosjektet.

Smibelg og Storåvatn

Byggingen av Smibelg og Storåvatn kraftverk startet våren 2015 og er planlagt ferdig høsten 2019.

– Vi har totalt 150 arbeidere fordelt på de to anleggene, sier produksjonssjef ved Helgeland Kraft, Torkil Nersund.

Smibelg kraftverk vil få en årlig kraftproduksjon på 115 GWh, noe som tilsvarer strømforbruket til 5750 husstander.

Storåvatn kraftverk vil få en årlig kraftproduksjon på 95 GWh og tilsvarer et årlig strømforbruk til 4.750 husstander.

Kraftverkene har til sammen 27 km med tunnel, fem magasin, fire bekkeinntak, samt Vakkerjordvatn pumpestasjon. Kraftverkene bygges ut i regi av selskapet Smisto kraft AS, som er et felleseid selskap med Helgeland Kraft AS og Salten kraftsamband Produksjon AS på eiersiden.

Tverråa kraftverk

Leirå kraftverk

REETABLERER FRISKE LAKSESTAMMER

– Vi mottar rogn fra ulike laksestammer som legges i klekkesylindere. Disse småtassene er ganske nyklekket og har fremdelse plommesekken hengende på magen, sier Tor-Erik Pedersen ved Helgeland Krafts stamfiskanlegg i Leirfjord.

Medarbeider Adrian Pedersen, sørger for at fisken har rent vann og rett temperatur.

I enkelte konsesjoner for kraftverksutbygging er det krav om utsetting av fisk i elver som et tiltak for mulige miljøkonsekvenser. Utsetting av yngel og smolt er et ledd i arbeidet med å få reetablert friske laksestammer i elver og vassdrag.

En million fisk

Før utsetting blir rogn tatt ut av genbanken på Bjerka og transportert til kultiveringsanlegget i Leirfjord.

Leirfjord kultiveringsanlegg mottar rogn i slutten av november og tar vare på den helt til den blir yngel og smolt. Deretter overtar Statkraft laksen og sørger for at riktig laksestamme blir satt ut i riktig elv. MON (Mosjøen og omegn næringssselskap) sørger for utsetting av fisk i Fusta og i Halsan og Hestdalselva. Det er Veterinærinstituttet som på vegne av miljødirektoratet har prosjektledelsen på hele reetableringsarbeidet.

– Når yngel settes ut fordeles den utover et større område for å unngå for mye fisk på ett område. Dette er fordi yngelen er svært territorial og da kan det bli lite mat til alle. Smolten blir satt ut samlet i de forskjellige vassdrag og starter

utvandringen til havet etter kort tid i elva.

I 2017 sendes 100.000 smolt til Vefsna. 16.000 til Fusta og Drevja samt 3.000 til Halsan og Hestdalselva. I tillegg ca 600 000 yngel. Til sammen er det litt over én million fisk i anlegget nå.

– Her har vi det travlest fra februar under rognklekkinga og utover sommeren/ høsten når fisken settes ut i elvene. Det er viktig at rett laksestamme blir satt ut i rett elv da hver laksestamme har unike genetiske egenskaper for å tilpasse seg akkurat den elva, sier Tor-Erik Pedersen.

Undersøkelser viser at cirka ti prosent svømmer feil.

– Vi fargemerker rogn når det ikke er så lang tid før de skal klekke. Denne fargen trenger inn i ørestein (otolitten) på fisken. Slik kan man vite at laksen kommer fra oss i Leirfjorden.

I fjor høst ble det utført et prøvofiske i Vefsna der det viste seg at 70-80 prosent av laksen kom fra anlegget i Leirfjord.

Klare til utvandring

Fasen frem til fisken er ett gram regnes som kritisk.

– Det viktigste er å sørge for god tilgang på vann. Om det stopper opp så dør de, forklarer han.

– Vi setter fisken inn i kar, og cirka én måned etter klekkingen begynner foringen. Her er det småtasser ser du, sier Pedersen og viser frem tusenvis av små sprellende fisk. I avløpet måles andel oksygen i vannet, og noen ganger må det tilsettes litt ekstra. Pedersen stikker fingeren i vannet og snurrer den rundt i en sirkel.

– 12,4 grader, sier han.

– Fiskene fordobler vekta på en måned i denne temperaturen.

Om vinteren har karene cirka 1-2 grader, og om sommeren kan det bli opptil 18- 20 grader, men det er ikke gunstig for fisken at det blir stort varmere enn det. Yngelen tilpasses et liv i sjøen i en prosess som heter smoltifisering. For at deler av yngelen skal rekke å bli smolt før utsetting, eller utvandningsferdig stadium, legges deler av rognpartiet på varmere vann.

FAKTA

- Helgeland Kraft samarbeider med Miljødirektoratet og Statkraft for å legge et grunnlag for naturlig rekruttering og naturlig fiskestamme i vassdragene.
- I 2008 kjøpte Helgeland Kraft er røyeanlegg i Leirfjord og etablerte et settefiskanlegg med tanke på reetablering av lokale elver etter at disse ble behandlet med rotenon.

Fv. Tor-Erik Pedersen og Adrian Pedersen.

Både yngel og smolt settes ut i elver og vassdrag.

Fisken sorteres slik at de største skilles fra de minste.

– De som ligger i varmtvann klekker i februar og de som ligger i kaldtvann klekker i mai. Det er viktig å få utsetting på riktig tidspunkt. Om det tar for lang tid vil laksen desmoltifiseres og laksen vil ikke utvandre slik den skal.

Et givende arbeid

Fra karene pumpes fisken ut til bilene, kjøres til elvene og pumpes ut igjen.

– Fisken er jo litt sjokkert når den blir pumpet i bil. De er nok litt desorientert og ligger og lurert litt før de finner sin plass i elva.

Han sorterer fisken ved å røre litt på karet slik at de minste fiskene svømmer ut av rillene. De minste blir værende og de største blir flyttet til større kar. Pedersen trives veldig godt i jobben og har ikke hatt sykefravær en eneste dag siden han begynte.

– Det er givende og et viktig arbeid å sørge for at elvene er friske, sier han og understreker at han har en veldig god arbeidsplass.

KRONIKKFORFATTERE: Torstein Moe, Rootsfestivalen, Harald Carlsen, Havna og Maiken Johansen, Verket

FESTIVALENE – BRØD OG SIRKUS FOR HELGELAND

Tre festivaler, én kronikk. Det er oppgaven som i de neste linjene skal løses. Har en festival i Brønnøysund, Sandnessjøen og Mo i Rana i det hele tatt noe til felles?

Svaret er ja. Når vi i Rootsfestivalen, Havna og Verket snakker sammen om hva som kjennetegner oss alle, er det tre fellesnevner som peker seg ut:

- Stolthet
- Bolyst
- Verdiskapning

Dette er ord og ledestjerner som står sterkt hos samtlige. Konkurrenter? Joda, alle tre ønsker godt med besøk fra hele Helgeland, som er nedslagsfelt nummer én selv om vi kan glede oss over tilreisende fra hele landet. Men vi ønsker samtidig at Helgeland skal være stor og folkerik nok til at steder på størrelse med Sandnessjøen, Brønnøysund og Mo i Rana kan ha hver sin festival av format, for de fastboende og for de som ønsker å komme på besøk. Festivalene gjør både byene og regionen mer attraktiv.

I mange år har flere av festivalene på Helgeland utvekslet arbeidskraft og utstyr, og her kan det være mer å hente. Vi, som tilfellet ofte er i kulturbransjen, er åpne for samarbeid. Og det kan skje uten at vi behøver å gå på akkord med den enkelte festivals identitet. For å skille seg ut blir unektelig stadig viktigere i det festivalmangfoldet Norge byr på. Konkurransen er tøffere, publikum legger lista høyere, også i vår region. De beste klarer seg over tid. Festivalene i Alstahaug, Brønnøysund og Rana må være sterke hver for seg, men kan også styrke seg gjennom samarbeid. Det er sikkert felt der vi kan samhandle mer enn i dag, til festivalenes beste.

En ny studie fra Telemarksforskning viser at det i kommuner med mye kultur, er flere ansatte i høykompetansebransjer og et høyere utdanningsnivå i det øvrige arbeidslivet, både for privat og offentlig sektor. Positiv lesing for en region som trenger flere folk og mer kunnskap, og for oss som jobber med kultur av ulike slag.

Dette er verdiskapning. Dette er bolyst. Omsetningen som skjer på festivalarenaene er verdiskapning, ikke bare for festivalene selv, men for alle våre leverandører av varer og tjenester. Handelsstanden opplever et løft når festivalene nærmer seg og mens de pågår. Havna hadde sitt første år i 2017 og det finnes eksempler på lokale næringsdrivende som noterte sin beste helg på 15 år. Det sier litt. Lag og for-eninger nyter også godt av at festivalene leier de inn for å utføre nødvendige oppgaver, og kulturen gjøres tilgjengelig for folk flest gjennom at alle som vil kan jobbe seg inn et festivalpass som frivillig. I tillegg har vi ordninger som retter seg mot mennesker med en utfordrende livssituasjon, for eksempel økonomisk. Hvert år hjelper vi mange på ulikt vis så de kan oppleve det herlige festivallivet. Vi har fokus på å løfte frem lokale kulturkrefter på hvert vårt vis, og forhåpentligvis klarer noen av disse å leve av musikk, skape sine egne arbeidsplasser og tilføre ny verdi på sikt, økonomisk og kulturelt.

Å invitere flere tusener til festival med solide navn år etter år er givende. Vi produserer profesjonelt, det bygger arrangørkompetanse og det gir selvtillit. I distriktet får vi til evenementer helt på høyde med det vi kan oppleve i storbyene. Vi er nokså sikre på at det er indremedisin for kommunene og vi som bor her. Vi blir stoltere. Vi har noe å vise frem. Vi har noe vi gleder oss skikkelig til å være en del av. Det er mye kraft i kultur! Rootsfestivalen, Havna og Verket er tre av mange dyktige aktører på Helgeland som beviser dette. Og vi har mye energi på lager. Det kommer mer og vi blir aldri lei av å utvikle oss!

- Rootsfestivalen arrangeres i Brønnøysund 11. – 14. juli
- Havna arrangeres i Sandnessjøen 10. og 11. august
- Verket arrangeres i Mo i Rana 24. og 25. august

KRONIKK

FAKTA OM NETTLEIE

Nettleie er prisen man betaler for transport av kraften frem til stikkontakten din og betales til ditt lokale nett-selskap, Helgeland Kraft. Her gir vi en kort forklaring på hva som ligger bak nettleien.

- Nettleien skal først og fremst gi nettselskapet inntekter til å dekke kostnadene ved transport av strøm, effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet, men cirka halvparten av nettleien går til å dekke statlige avgifter.

Det er nettselskapet selv som fastsetter nettleien, men Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) kontrollerer at inntekten nettselskapet henter inn gjennom nettleien ikke er høyere enn det nettselskapet totalt har lov til å ta seg betalt fra sine kunder.

- De siste årene har Helgeland Kraft investert millioner i nettet for å forhindre at forbrukerne mister strømmen når høststormene og uværet inntar regionen. Store deler av nettet ble bygget på 50- og 60-tallet, og det har derfor vært nødvendig med en opprusting for å sikre innbyggerne en stabil og god strømforsyning.

- Helgeland Kraft sin nettvirksomhet dekker et område fra grensen mot Nord-Trøndelag til Saltfjellet. Her finner man 8000 kilometer med strømmnett bestående av linjer og kabler. Dette tilsvarer strekningen fra Norge til Japan.

- Alle kunder som er tilknyttet Helgeland Krafts nett må betale nettleie, selv om de kjøper strøm fra annen leverandør.

- Nettselskapene er regulert av myndighetene på bakgrunn av at de har monopol på strømforsyning innen sine områder. Det er NVE som til enhver tid bestemmer hvilken inntekt hvert nettselskap kan hente inn fra sine kunder. Helgeland Kraft fastsetter derfor nettleien basert på denne inntektsrammen hvert år.

Men, mange forhold kan virke inn på nettleien. Dersom strømforbruket er lavere enn forventet, kan de faktiske inntektene avvike fra NVEs vedtak. Hvis nettselskapets inntekter overskrider NVEs vedtak skal pengene tilbakeføres kundene i form av redusert nettleie i de kommende årene. Om inntektene er lavere enn forventet kan nettselskapet øke nettleien i de kommende årene.

- Nettleien vil variere litt fra et nettselskap til et annet. Dette skyldes at de ulike nettselskapene har ulike kostnader knyttet til å eie og drifte nettet, eller de har valgt ulike fordeling mellom fastledd og energiledd.

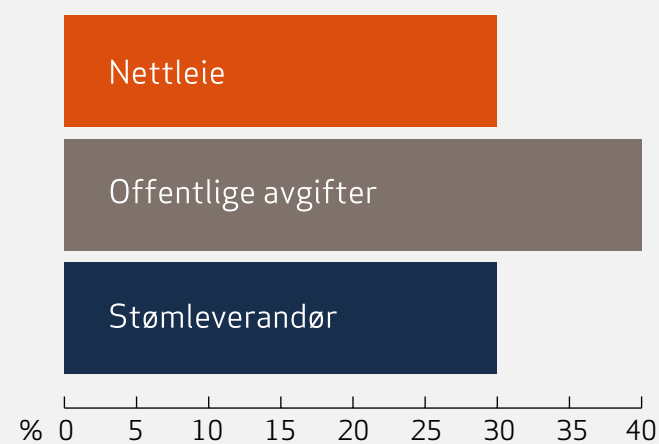
Som regel skyldes forskjellene ulike rammebetingelser som nettselskapene ikke kan endre. Eksempel på dette er topografiske og klimatiske forhold som kan påvirke kostnadene.

Helgeland er en region med mange høye fjell, et rikt øylandskap og dype fjorder. Med en slik spredt bebyggelse koster det mer å drifte et nett enn i tettbygde strøk.

- Private husholdninger i Nordland, Troms og Finnmark er fritatt moms på nettleie.

- Helgeland Kraft Nett plikter i henhold til NVEs regelverk å informere sine kunder om forhold knyttet til leverandørskifte, måling, avregning osv. Kundene kan i tillegg kreve informasjon knyttet til historiske forbruksdata, men nettselskapet

Dette består strømregningen din av:

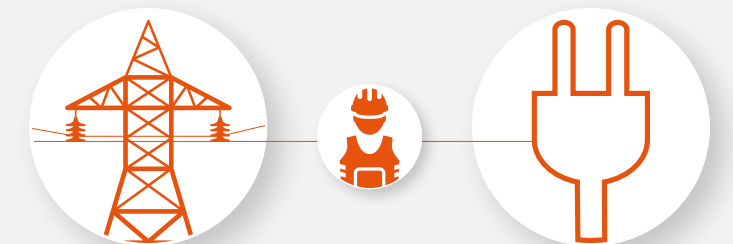
Nettleien utgjør ca 1/3 av strømregningen.

Norske myndigheter legger rammene og regulerer hvor mye nettselskapet kan ta betalt av sine kunder. Dette avhenger blant annet av befolkningstetthet, geografi, vær og klima.

kan kreve kostnadsdekkende gebyrer for å fremskaffe slik informasjon.

- Nettleieavtalen med Helgeland Kraft er knyttet til ett spesifikt målepunkt. Dersom du skal flytte må du dermed si opp avtalen i dagens målepunkt, og tegne ny avtale for det nye målepunktet. Dette gjøres enkelt på Min Side, eller på Helgeland Krafts nye app.

Helgeland Kraft leverer strøm fra verdens vakreste kyst.

Nettleien dekker drift, vedlikehold og utbedring av ledningsnett. Den består av en fast årsavgift og en variabel del som avhenger av forbruket. Nettleien fordeles på alle abonnentene.

Sivilingeniør i Helgeland Kraft, Eivind Parelius

NY TEKNOLOGI TESTES I SNEFJELLÅGA

Helgeland Kraft har i samarbeid med Sintef Energi testet ut Nordens første automatiske spenningsregulator. Den står plassert i Snefjellåga og overvåkes nøye.

– Her kommer høyspente inn, og der går lavspente ut, forklarer sivilingeniør i Helgeland Kraft, Eivind Parelius, mens han stolt viser frem den nye automatiske spenningsregulatoren som er den første av sitt slag som er levert i Norden.

Høstet gode erfaringer

Transformatoren er produsert av Norsk Transformator på Steinkjer og hadde en investeringskostnad på 250.000 kroner. I samarbeid med Sintef Energi følger de nøye med på hvordan nyinvesteringen kan regulere spenningen i nettet.

Høy produksjon på Snefjellå kraftverk i kombinasjon med lavt forbruk kan føre til for høye spenninger. Dette har man prøvd å begrense med å forsterke nettkabelen, men resultatet ble ikke godt nok.

– Spenningen varierte mer enn hva vi hadde tenkt. Dette er uheldig og kan for eksempel føre til økt forbruk av lyspærer i perioder der spenningen er høy.

5. Desember 2016 kom derfor den nye automatiske regulatoren på plass og regulerer nå spenningen et par ganger i døgnet.

– Alternativet var å forsterke nettet enda mer, men det koster nesten 700.000 kroner per kilometer. Derfor, i grisgrendte strøk hvor vi har få kunder, kan man sette opp slike i stedet. Selv om investeringskostnaden for denne første transformator er høy, forventer vi at prisene går ned etter hvert som disse kommer i vanlig produksjon.

Eivind Parelius ved stasjonen i Snefjellåga.

Nordens første automatiske spenningsregulator.

På kraftverket i Røvassdalen har Helgeland Kraft prøvd lignende teknologi med høyspentbooster og lavspenboostere.

– Vi har deltatt på flere forskningsprosjekt, og vår erfaring så langt er at de automatiske spenningsregulatorene gjør jobben sin, sier Parelius.

Grundig dokumentering

Automatiske målere overvåker spenningen kontinuerlig, og nyinvesteringen i Snefjellåga har allerede dokumentert over 80 reguleringer.

Alle data samles og dokumenteres grundig i forskningsprosjektet.

Norsk Transformator på Steinkjer har bygget transformatoren. Inne i denne er det montert en trinnkopler som skal kunne regulere spenningen i hele transformatorens levetid. Selve trinnkopleren og styreenheten er utviklet av tyske Reinhausen Maskinfabrikk. Styreenheten sørger for å trinne transformatoren slik at spenningen ut til kundene holder seg innenfor ønskede verdier. Spenningen skal ligge innenfor 230 V ± 10 prosent.

– Vi dokumenterer grundig siden det er et forskningsprosjekt. Det er i tillegg ganske spennende å få være med i et prosjekt der vi får prøve det siste bransjen har å tilby av teknologi.

MARKEDSLEDENDE OG AKTIV

Helgeland Kraft har satt som mål å være markedsledende i bruk av ny teknologi. De siste årene har dette ført til høyere ressursutnyttelse, nye arbeidsmetoder og deltakelse i forskningssamarbeid med SINTEF.

FRONTER UTFORDRINGER

Helgeland Kraft forvalter et av landets største strømmnett og jobber kontinuerlig for å forbedre miljøprestasjonen på gamle kraftverk. Men, utfordringene i regionens topografi er mange og kostbare. I møte med myndighetene fronter de derfor utfordringene som berører kundene.

Oppgradering av høyspentlinje mellom kraftstasjonen på Ytteren og Svabo i Mo Industripark.

Helgeland Kraft har vært svært aktiv i nasjonale forsknings-samarbeid for kraftbransjen.

– Dette er noe vi har valgt å bruke både økonomiske ressurser og mannskap for å delta på, sier teknisk sjef Bjørn Aune.

De har flere spennende prosjekt som venter i fremtiden innenfor basisområdene drift og utbygging av nett.

– Vi har hatt en bevisst strategi i mange år. Vi skal være en samarbeidsaktør med den nasjonale kraftbransjen og forskningsinstitusjoner som SINTEF.

Innovative prosjekt

I fjor gjennomførte Helgeland Kraft en betydelig oppgradering av høyspentlinjen mellom kraftstasjonen på Ytteren og Svabo i Mo Industripark.

– Vi skiftet liner på en 3,6 kilometers lang 132 kV linje. Den gamle linen var fra midten av 60-tallet, og har vært en flaskehals i mange år. Vi går derfor en ny tid i møte, forteller prosjektleder i Helgeland Kraft, Finn Fagerbakk.

Oppgraderingen var et ledd for å kunne håndtere nye vannkraftprosjekt.

– Den nye linen har nesten dobbel kapasitet på samme tverrsnitt. Fordelen med dette er at vi slipper å bytte master, og sparer derfor blant annet mye tid i tillegg til at den er kostnadseffektiv.

Helgeland Kraft var den første som tok i bruk denne linen i

Norge, og nummer to i Skandinavia.

– Det var et omfattende og innovativt prosjekt, sier Fagerbakk.

Arbeid under spenning

Energimontørene i Helgeland Kraft var også tidlig på banen da de innførte barhåndsmetoden som lar 132.000 volt gå mellom fingrene. Metoden innebærer at montørene kan jobbe direkte på trafoanlegg, uten at strømforsyninga til kundene må kuttes. Arbeidsmetoden innebærer at montøren er isolert fra jord og kan arbeide med hendene og ordinært verktøy direkte på spenningssatte anleggsdeler. En strømledende drakt tilkoplest fase sørger for at montøren ikke føler ubehag i kontakt med spenning.

Fordelen med barhåndsmetoden er at man kan foreta grundige inspeksjoner og etablere forbikoplinger, slik at ulike komponenter kan vedlikeholdes eller skiftes, uten at anlegget må kobles ut.

For montørene er det frivillig om man vil skoles i AUS og barhåndsmetoden. Sikkerhet er i høysetet, men likevel krever det sterk psyke hos montørene å gi seg i kast med en slik arbeidsmetode. Barhåndsmetoden strider nemlig mot noe av det mest grunnleggende en montør i utgangspunktet har lært; at man skal holde seg lengst mulig unna, og i hvert fall ikke komme i berøring med spenningssatte gjenstander.

– Montørene i Helgeland Kraft jobber både høyt og lavt, til alle døgnets tider for å innfri private husholdningers og næringsaktørers krav og forventninger. Våre kompetente energimontører er vant til å jobbe under utfordrende forhold. Vi er veldig stolte både av arbeidet de gjør og holdningen deres til jobben de er satt til å utføre i all slags vær, sier nettsjef Frode Valla.

Det er mange øyer langs den vakre helgelandskysten. Det er derfor utfordrende å komme seg frem med mannskap og utstyr. I kombinasjon med mye vind og vær blir arbeidet både tidskrevende og ressurskrevende. Det er kundene på Helgeland som må betale for nettutbyggingen i form av nettleie.

Budskap til politikerne

Helgeland Kraft har ofte besøk av politikere som ønsker et innblikk i kraftbransjen, og da sørger ledelsen for å fronte viktige saker som berører kundene. Deriblant nettleie og særskatt på større vannkraft.

Nettsjef Frode Valla og produksjonssjef Torkil Nersund bretter opp ermene og leverer budskapet til myndighetene på vegne eiere, kunder og befolkningen på Helgeland. På Helgeland produseres det mye vannkraft som krever et godt nett for å kunne distribueres videre. Nettleien for å kunne utvikle nettet til å håndtere dette er det kundene på Helgeland som må betale.

– Dette er urettferdig, mener Frode Valla.

– Nettleien burde være jevnere fordelt om du kommer fra Oslo eller fra Helgeland.

Utfordrende særskatt

Nersund har engasjert seg i den utfordrende særskatten på større vannkraftanlegg.

– Den regulerbare vannkraften, som skal være ryggraden i vårt fremtidige kraftsystem skattelegges hardere enn noen annen næring i Norge, også olje og gass, sier Nersund.

I Statsbudsjettet for 2018 er det fare for at grunnrenteskattesatsen for vannkraft nok en gang økes for å kompensere for en reduksjon i selskapskatten.

– Det er denne særskatten som gjør at vi nå blant annet har utsatt oppgraderingen av Kaldåga kraftverk i Vefsn. Her ønsker vi å legge vannveien i fjell slik at rørgaten som i dag ligger i dagen kan fjernes. Ved å oppgradere anlegget vil vi også kunne utnytte vannet bedre slik at vi får økt produksjonen. Det er svært beklagelig at tiltak som forbedrer miljøprestasjonen også øker produksjonen av fornybar kraft, ikke kan realiseres på grunn av særskatt, sier Nersund, som frykter at flere fornuftige oppgraderinger kan bli utsatt eller skrinlagt dersom ikke rammebetingelsene bedres.

INTEGRERING PÅ JUDOMATTA

Høsten 2016 startet Judogruppa i Stålkameratene et integreringsprosjekt for at flykninger i samhandling kunne få en lettere overgang til det norske miljøet.

Ronald Guttormsen jobber i den kommunale flykningetjenesten og er selv judotrener og initiativtaker.

– Målgruppa var bosatte flykninger og asylsøkere bosatt ved asylmottak. Den primære aldersgruppa var 8-15 år og målet var å integrere innvandrerbarn i et norsk miljø. I løpet av høsten 2016 engasjerte vi vel 15 barn, samt noen eldre ungdommer. Det har vært stor aktivitet og vi er godt fornøyd med resultatet, sier Guttormsen som ønsker å videreføre ordningen med voksne innvandrere.

Skal ha det gøy

– Nå ønsker vi å etablere en tettere kontakt med foreldrene til disse barna. Vi har allerede fått spørsmål fra blant annet en engasjert far fra Somalia, og har selvsagt gitt positive tilsvarende på dette, sier Guttormsen. Judosporten er en av verdens største individuelle sporter med over 28 millioner utøvere.

I Mo i Rana har Judogruppa til Stålkameratene trent 1.300 judoutøvere i løpet av 33 år. Ved utgangen av 2016 består klubben av cirka 50 aktive medlemmer fra syv til 50 år. – Målet er selvsagt at ungene skal ha det gøy.

Gir hverdagen innhold

Når man er ny i et ukjent land, oppsøker man gjerne det kjente og trygge. Resultatet er at flykningene søker sammen og en integrering i det norske miljøet tar mye lengre tid.

– Vi har deltakere fra blant annet Utskarpen, Båsmo, Åga, Polen, Syria og Malaysia. Barna utvikler seg når de leker sammen, og de lærer veldig fort. Det oppstår et vennskap eller bekjentskap under judotreningene, noe som gjør at det føles litt tryggere når man senere møter de samme kjente ansiktene på svømming eller bowling. Derfor er det viktig med god oppfølging. Dette er lek og læring.

Guttormsen har selv observert hvor vanskelig det er for barna å bo på asylmottak.

– Det er ikke bra å bo der. Det er en vanskelig livssituasjon. Å få komme hit og utfolde seg er en veldig fin ting. Da smelter ungene sammen, og vi klarer å gi hverdagen innhold.

Godt, trygt og inkluderende

Helgeland Kraft har på bakgrunn av deres gode initiativ sponset Judogruppa.

– Sponsormidlene er veldig viktig for oss og bidrar til å holde liv i klubbens allsidige engasjement. Nå ønsker vi å engasjere nye foreldre til trener- og lederrollene i idrettslaget, og ønsker å arrangere trenerkurs slik at det etableres et godt, trygt og inkluderende miljø med våre nye landsmenn i sentrum. På den måten kan vi etablere et godt og trygt idrettsmiljø også for disse barna, sier Guttormsen og legger til.

– Det er jo artig å beherske noe. Å lykkes på judotreninga kan være det som gir energi og mot til å gi seg i kast på andre felt som skole, jobb eller annen fritidsaktivitet.

SAMLER UNGDOM FRA HELE HELGELAND

300 ungdommer er nemlig samlet på den 11. utgaven av Hemnesnatta som arrangeres for årets konfirmanter. En natt fylt med sosiale møteplasser, aktiviteter og inkludering.

Ideen med Hemnesnatta er hentet fra Hamarøy kommune som tidligere har arrangert lignende opplegg.

– Jeg har deltatt på Hemnesnatta i 11 år, og vi har etter hvert begynt å få en god rutine på arrangementet. I år har vi samlet vel 300 konfirmanter fra Hemnes, Rana, Dønna, Herøy, Leirfjord og Alstahaug. I tillegg har vi cirka 20 ungdomsledere og frivillige foreldre, sier sogneprest Hans Christian Håland.

Målet er å skape en trivelig opplevelse for ungdommene.

– Vi ønsker at de kan huske noe som er litt annerledes fra konfirmasjonstiden. Vi har lagt opp til at det skal være en gudstjeneste, men vi legger mest vekt på det sosiale. Under gudstjenesten skal det blant annet være konsert med ungdomsgruppa Mosing og tryllekunstner Ruben Gazky holder prekenen.

Viktige sponsormidler

Han roser de vel 40 foreldrene som stiller som frivillige natten igjennom.

– Vi får mange gode tilbakemeldinger på arrangementet både fra konfirmanter og foreldrene. De skal være her hele natta og det skjer noe hele tiden. Det kan derfor være litt krevende med 300 ungdommer, men det er bra å kunne lage en god opplevelse for dem som skaper gode minner.

Hemnesnatta har mottatt sponsormidler fra den lokale verdiskaperen Helgeland Kraft.

– Det er selvsagt veldig hyggelig og helt avgjørende for at Hemnesnatta skal være økonomisk bærekraftig. Vi har salg av mat og drikke i tillegg til at ungdommene betaler en egenandel, men både underholdning og utstyr i hallen gir oss en del kostnader, sier Håland.

På Hemnesnatta samles ungdom fra hele Helgeland.

– Det er fint med et tiltak der man gjør noe sammen og støtter opp om hverandre.

Fra full fart til rolig avslapping

På det ene rommet er det Singstar og CC Cowboy-melodier ljuv fra høyttalerne. Volumknappen er dreid hardt til høyre mens "ingen vet hva Harry gjør" høres langt ned i gangene.

På neste rom er det dansematte, og på tredje rom finner man Relax-avdelingen. Lyset er dempet og bordene er fylt med stearinlys. På gulvene ligger mange myke pledd og fluffy puter.

– Vi har hørt at denne avdelingen fylles opp etter hvert som ungdommene begynner å bli trette, sier de frivillige, Anne Lise Fagereng, Ellen Agnete Brygfeldt og Åshild Martinsen Brygfeldt.

På Relax-avdelingen kan de i tillegg trekke et spådomskort og ta en helsequiz med pinlige spørsmål om puberteten.

Aktiviteter for alle

De andre rommene har blant annet bordtennis, Gitar-hero, flatbrødbaking, hekling og sjakk.

På flatbrød-avdelingen er det kø.

– Det har faktisk vært flest gutter innom her. De er kjempflinke til å lage runde og tynne flatbrød, sier Anne-Lise Eriksen som skal steke flatbrød utover de små nattetimer.

I tillegg til sponsormidlene mottok de flotte sekker fra Helgeland Kraft som gikk til vinnerne av volleyball-turneringa.

Under Hemnesnatta kunne ungdommene blant annet dra på relax-avdeling, spille sjakk, bake flatbrød og spille volleyball.

VIL DITT LAG ELLER FORENING BLI SPONSET?

I disse dager inngår Helgeland Kraft nye samarbeidsavtaler med lag og foreninger på Helgeland.

VI OPPFORDRER TIL Å SØKE

Alle som søker må ha et organisasjonsnummer. Vi oppfordrer så mange som mulig til å søke. Dette gjøres ved å bruke vårt elektroniske søknadsskjema som ligger tilgjengelig på våre hjemmesider. Søkerne må befinne seg på Helgeland i en av de 14 eierkommunene. Se: helgelandkraft.no

BIDRAR TIL FESTIVALFEELING FOR BARN OG UNGE

Rootsfestivalen er klar på at sponsormidlene fra Helgeland Kraft er av avgjørende betydning for at de kan kjøre halvparten av konsertene gratis.

Festivalen har i alle år kjørt konsertene på dagtid åpne for publikum, med stor suksess. I år var rundt 1000 mennesker innom på gratiskonsertene som ble avviklet andre helga i juli. – Vi har lyst å gjøre dette ordentlig og tilby solide artister på våre gratisarrangementer. Da er støtten fra Helgeland Kraft og våre øvrige sponsorer av avgjørende betydning, sier festivalsjef Torstein Moe.

Samarbeidet mellom Rootsfestivalen og Helgeland Kraft har vart i en årrekke, noe festivalarrangørene er enormt takknemlige for.

– Kvelden bærer seg på egenhånd, men bidraget fra dem gjør at vi kan ha over halvparten av konsertene gratis. I år ble

det 20 konserter som var åpne for barn, unge og familier på dagtid. Det er viktig for oss å gi tilbake til vårt publikum med gratis arrangementer, og takket være at vi har Helgeland Kraft og andre sponsorer i ryggen er det mulig. Vi er stolte over dette årelange samarbeid, og ser ikke på det som en selvfølge at de skal ønske å bidra til nettopp vårt arrangement, sier Torstein Moe.

Helgeland Kraft er en aktør som tar sin rolle på alvor. Samarbeidet vårt bidrar til god omdømmebygging for oss begge. Det hadde vært vanskelig å få til det vi har lyktes med uten dem på laget.

VIL DITT LAG ELLER FORENING BLI SPONSET?

I disse dager inngår Helgeland Kraft nye samarbeidsavtaler med lag og foreninger på Helgeland.

REDNINGSTJENESTE MED 100 ÅRS ERFARING

– Det er mange forskjellige oppdrag. For tre år siden hadde vi syv redningsoppdrag på De syv søstre, mens i år har vi så langt bare hatt ett.

Det forteller korpsleder Arne-André Karlsen ved Sandnessjøen Røde Kors.

Moderne utstyr

– Vi har både sanitetsoppdrag og redningsoppdrag, og med støtten fra Helgeland Kraft kunne vi kjøpe en ny bære som er godkjent til fjellredning. Vi har en gruppe i korpset som er godkjent for redning i krevende lende, noe det er behov for her på Helgeland.

Den nye bære er utstyrt og godkjent i henhold til et strengt regelverk, og kan bæres både horisontalt og vertikalt. Det betyr at den kan heises opp med helikopter ved behov.

– I dette terrenget må vi ha denne bære. Det er i tillegg en bære som kan deles opp. Det betyr at vekten av bære kan fordeles på to mann når den skal bæres ut i terrenget eller opp fjellet. Den veier cirka 18 kilo, så det er fint å få fordelt vekten, sier Karlsen.

Ny aktivitet

Sandnessjøen Røde Kors bidrar på mindre ulykker som lete- og redningsoppdrag, men også søk etter antatt omkomne.

Det er mye planlegging i forbindelse med slike oppdrag og alt er basert på dugnad.

– I 2011 brant lokalene våre med alt av utstyr. Det har vært en tøff tid siden og lav aktivitet i korpset. Vi kunne ikke bidra på alle oppdragene fordi vi ikke lenger hadde mannskap eller nødvendig redningsutstyr. I fjor klarte vi endelig å få opp det nye lokalet vårt og vi har vokst noe enormt på den tiden. Nå kan vi drive redningstjeneste igjen.

Hva driver deg til å stille som frivillig år etter år?

– Mannskapet jeg har sammen med meg er bare helt fantastiske. Men, jeg husker et oppdrag hvor vi lette etter et barn som var meldt savnet. Etter flere timers søk fant vi heldigvis barnet, og den følelsen når man kunne levere det tilbake til sin mor, og se den gleden i morens øyne etter flere timer i angst, den følelsen er helt ubeskrivelig.

VI OPPFORDRER TIL Å SØKE

Alle som søker må ha et organisasjonsnummer. Vi oppfordrer så mange som mulig til å søke. Dette gjøres ved å bruke vårt elektroniske søknadsskjema som ligger tilgjengelig på våre hjemmesider. Søkerne må befinne seg på Helgeland i en av de 14 eierkommunene. Se: helgelandkraft.no

OPPRINNELSES GARANTI

Opprinnelsesgaranti er en merkeordning for elektrisitet for å vise strømkunden at en mengde kraft er produsert fra en spesifisert energikilde. Ordningen ble innført med EUs første fornybardirektiv i 2001 for å gi forbrukere et valg mellom fornybar kraft og ikke-fornybar kraft.

Kraftprodusenter som selger opprinnelsesgarantier får samtidig en ekstra inntekt fra sin fornybare kraftproduksjon. En opprinnelsesgaranti tilsvarer 1 MWh produsert elektrisitet.

Kilde: NVE.no

ET VALG FOR MILJØET

Helgeland Kraft har solgt opprinnelsesgarantier til næringslivet som ønsker å fronte en miljøvennlig og grønn profil. Nå er opprinnelsesgarantiene gjort tilgjengelige for private husholdninger.

Opprinnelsesgaranti er en garanti på at det blir produsert like mye fornybar energi som man forbruker.

– Nå vil våre privatkunder få mulighet til å påvirke andelen fornybar energi som sendes gjennom norsk strømmnett. Når forbrukerne tar et aktivt valg i kampen for et bedre miljø bidrar dette til å øke etterspørselen etter fornybar energi. Dette kan gjøre det lønnsomt å satse på fornybar energi-produksjon, sier markedssjef ved Helgeland Kraft, Arild Markussen.

Miljøsatsing

Vaskerikonsernet Breeze AS fra Bodø var den første kunden som kjøpte opprinnelsesgarantier fra Øvre Forsland.

– Dette er jo Norges vakreste, om ikke verdens vakreste, vannkraftanlegg. At det er gjort så små inngrep som mulig i naturen på vei oppover til Øvre Forsland og rundt byggingen av vannkraftanlegget, i kombinasjon med vakker utforming,

hvor man produserer strøm ved å utnytte naturressursene, passer både våre tanker og ideologi i vår miljøsatsing, sier administrerende direktør ved Breeze AS, Elisabeth Tindre.

Breeze AS sin strategi er å bli Norges første økovaskeri og vil bruke opprinnelsesgarantien i et ledd i sin miljøsatsing fremover.

– Vi valgte å kjøpe opprinnelsesgaranti fra Øvre Forsland fordi vi er et nord-norsk selskap og vi handler mest mulig lokalt. Vi trenger gode samarbeidspartnere her i nord. Vi har rent vann og ren luft, og det er vårt felles ansvar å ta vare på det, sier Tindre.

Beholder fornybar energi

I 2016 besto varedeklarasjonen i strømmettet av 64 prosent fossil varmekraft, 24 prosent kjernekraft og bare 12 prosent fornybar energi.

Samtidig hadde Norge en samlet produksjon på 149,5 TWh hvor 146,3 TWh var produsert på fornybar energi.

– 98 prosent av den norske kraftproduksjonen er fornybar, men samtidig blir det solgt opprinnelsesgaranti ut av landet og det fører til at varedeklarasjonen i strømmettet får den ovennevnte miksen, sier Markussen.

Helgeland Kraft tilbyr opprinnelsesgaranti fra blant annet kraftverket i Øvre Forsland som av flere medier er omtalt som verdens vakreste vannkraftverk.

Lar forbrukerne velge

Både private- og næringsaktører har et miljøansvar. Regionen Helgeland er prisgitt rent vann og luft, og ansvaret for å ivareta dette er felles.

Helgeland Kraft er glade for at sluttkundene verdsetter de miljøprioriteringene de har tatt under utbygging av for eksempel Øvre Forsland.

I utgangspunktet har elektrisk strøm samme pris, uavhengig av kilde og miljøpåvirkning. Det er frivillig for kundene å kjøpe opprinnelsesgarantier, men dette gir en mulighet til å sende et signal om hvordan man ønsker at kraftproduksjonen skal være i fremtidens fornybarsamfunn.

Opprinnelsesgarantier er en felles ordning som EU innførte allerede i 2001 for å gi forbrukerne et valg.

– Helgeland Kraft er glad for mottakelsen i markedet og er sitt ansvar bevisst når det kommer til skånsom utbygging. Vi har solgt opprinnelsesgarantier fra Norges vakreste vannkraftanlegg, Øvre Forsland. Salgene tilrettelegger for videre satsing på moderne og miljøtilpasset strømproduksjon. Vi synes det er gledelig at avtalene med næringsaktører som Mo Fjernvarme, Kvarøy Fiskeoppdrett, Vinje Transport og Leirfjord kommune viser at de er opptatt av at Helgeland Kraft forvalter naturverdiene forsvarlig og med stor respekt.

TILTAK OG OMTANKE GIR RESULTATER

Helgeland Kraft har hatt fokus på lærlinger og unge arbeidstakere i sitt arbeid for å få ned skadetallet. I kombinasjon med holdningsendringer, repetisjon og omtanke har innsatsen gitt resultater.

Hjelp og veiledning er viktig for å hindre ulykker blant lærlinger og unge arbeidstakere.

– For å få ned skadetallet har vi jobbet en del med adferd og holdningsendring. Vi har involvert alle ansatte. Dette er noe vi har jobbet med langsiktig og man må holde ut for å se resultatene. De kommer ikke over natta. Vi har også måttet repetere ofte. Vi understreker viktigheten av å si i fra når det observeres farlige situasjoner. Det er å vise omtanke, sier kvalitetsleder i Helgeland Kraft, Lene Tokle.

Unge arbeidstakere mest utsatt

I 2013 hadde Helgeland Kraft en dødsulykke med en ung arbeidstaker som jobbet hos en underleverandør.

I 2014 var 4 av 7 skader relatert til unge arbeidstakere under Unge arbeidstakere har oftere lavere risikoforståelse, liten praktisk erfaring og det viser seg at midlertidig ansatte også er mer utsatt. Unge arbeidstakere er mer enn 50 prosent mer utsatt for arbeidsulykker, viser tall fra EU.

– Vi har derfor iverksatt mange tiltak rettet mot unge arbeidstakere. Våre unge arbeidstakere som er ute på jobbobservasjon trener på å se faremomenter. De trener på å si ifra når de ser noe som kan være en risiko og de skal delta aktivt i sikre jobbanalyser. Vi har ikke hatt skader på unge arbeidstakere siden 2015, forklarer Tokle.

Tar sikkerheten på alvor

Lærling Ole-Martin Norum begynte i Helgeland Kraft i begynnelsen av september. Allerede første uke fikk han delta på sikkerhetskurs i Mosjøen hvor de fikk informasjon og opplæring i HMS.

– I tillegg har jeg fått mye hjelp og veiledning av kollegaene mine i forhold til riktig bekledning og rett bruk av verneutstyr, sier Norum.

Han ble overrasket over hvor mye mer utsatt han var for å skade seg enn sine eldre medarbeidere.

– Jeg vil tro at det skyldes mangel på erfaring og at man er ny i bedriften, sier han.

– Det er veldig bra at Helgeland Kraft prioriterer sikkerhetskurs og opplæring. Det viser at de tar både meg og min sikkerhet på alvor.

Med fokus på omtanke

Helgeland Kraft har i all sin virksomhet høy fokus på forebyggende helse, miljø og sikkerhetsarbeid, og arbeider etter "null-skade"-prinsippet.

– På alle områder i vår organisasjon skal vi jobbe målbevisst og systematisk med kontinuerlig forbedring. Vi har en målsetning om sykefravær under 3,5 prosent, og hittil i år har vi hatt et sykefravær på 2,81 prosent, forteller Tokle.

I 2006 startet Helgeland Kraft et omtankeprogram som går ut på at de ansatte skal ha omtanke for hverandre. Programmet ble videreført i 2008 og 2015.

– Når noen skader seg viser man omsorg, men omtanke er noe man viser i forkant av en skade.

HMS-begrepet i Helgeland Kraft omfatter sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) og ytre miljø i alle arbeidssammenhenger. Skulle ulykken først være ute, er målet å lære av hendelsen. Slik læring forutsetter åpenhet og ærlighet.

– Vi må se utviklingen over tid. Man må holde ut og jobbe langsiktig, og det må jobbes kontinuerlig. Jobben er aldri ferdig, vi kan alltid bli bedre.

Tekst og bilde: Lars Olve Hesjedal, Helgelands Blad.

– LOV MEG AT DERE BRUKER DEM

For 15. året på rad leverer Helgeland Kraft ut refleksvester til 1. klasse på Ura skole i Sandnessjøen.

– Ser dere hvor jeg jobber, innleder Odd Solfjeld overfor elevene mens han peker på arbeidsjakken og -capsen sin. Forslagene lar ikke vente på seg:

- Politi!
- Brannmann!

Så får de vite det, ikke minst når de tar seg tid til å se hva som står på arbeidsklærne hans.

– Helgeland Kraft? Der jobbet farfaren min! Kjenner du ham? Det viser at Odd gjør det.

Så snakker han om el-sikkerhet, og at hans jobb er å reise rundt og sjekke at elektriske anlegg er sikre.

– Sikkerhet er også viktig i trafikken. Jeg går med refleksvest hver dag. Jeg har refleks både på arbeidsjakken, arbeidsbuksen og arbeidstrøyen min, sier han.

Så åpner han en pose full av refleksvester.

– Dere kan få hver deres refleksvest av meg; på en betingelse. Og det er at dere bruker dem hver dag.

– Jaaaaaaaaaaaaa, jubler elevene i kor og strekker ut hendene for å få.

Odd Solfjeld fra Helgeland Kraft leverer ut refleksvester til første klasse på Ura skole.

– Både jeg og kona er opptatt av miljøet, så dette var noe vi tenkte på allerede i planleggingen, sier Rimer og viser vei til styringsrommet i garasjen.

– Dette er selve kjernen i huset. Her er det to hull med 190 meters dybde som henter bergvarme som deretter fordeles til de fire boenhetene i bygget. Vi bruker stort sett bare bergvarme for oppvarming av hus og vann.

Lavenergi-hus

Bygget sto klart i 2016, og firmaet Norconsult hvor Rimer selv er ansatt, sto for prosjekteringen.

– Under hele prosjekteringen har det vært fokus på energi. Vi endte på et såkalt lavenergi-hus. Men, jeg mener vi har oppnådd energiklasse A. For å bli merket som energiklasse A må man bruke under 100 kWh per m² per år, noe vi har klart. Vi har 35 cm isolasjon i veggene og 40 cm i taket. Huset er pottetett, og vi har et godt og velfungerende ventilasjonssystem. Den eneste fossile oppvarmingen vi har i leiligheten er en nesten ubrukt gasspeis, men vi har den mest for det visuelle fordi det er koselig.

Det bygges stadig flere lavenergi-hus og flere ønsker å tenke på miljøvennlige og bærekraftige løsninger.

– Alle LED-lysene og varmen styres fra en app som er koblet til et KNX-system som man kan programmere etter eget behov. Her kan jeg for eksempel regulere lys og varme i alle rom, alle utvendige varmekabler og garasjeport.

KNX, eller hjemmeautomasjon, betyr at man kan styre, regulere og overvåke alle elektriske komponenter i hjemmet. Dette gir økt komfort og sikkerhet, i tillegg til at man reduserer energiforbruket betraktelig.

En investering

Siden innflytting i mars 2016 har de hatt et forbruk på 5687 kWh. Mye av strømforbruket skyldes ferdigstilling av arbeid i leiligheten.

– Vi har fått et veldig lavt forbruk uten at det har gått på bekostning av komforten.

En norsk gjennomsnittsbolig bruker cirka 44 kWh i døgnet til oppvarming.

– Alle materialer er vedlikeholdsvennlige. Solskjermingen på fremsiden styres automatisk etter vær og vind av en værstasjon vi har stående på utsiden. Den utvendige belysningen er også automatisk.

Men, moderne løsninger krever sin investering.

– Vi anslår at vi må bruke vel 15 år på å få tilbake investeringsutgiftene i forhold til hva vi sparer i strømutgifter da strømprisene er forholdsvis lave.

Rimer viser frem appen som styrer de seks ulike strømsone i leiligheten.

– Kona syntes det var et mareritt å sette seg inn i det tekniske, men nå går det nesten helt fint. Det er i tillegg greit å ha gassovnen som alternativ oppvarming i tilfelle strømmen skulle gå.

God komfort

Rimer jobber daglig med prosjektering av nye bygg og kjenner verdien av investeringene.

Morten Rimer investerte i energieffektive løsninger da han skulle bygge ny bolig.

Solavskjerming

Lys og lysstyring

VVS

Adgangskontroll og overvåking

Alarm og sikkerhet

SPARER STRØM MED NYE LØSNINGER

Moderne hus er energieffektive, vedlikeholdsvennlige og miljøvennlige. Det var viktig for Morten Rimer da han skulle skifte ut eneboligen med en sentrumsleilighet.

– Det er dessverre slik at mange store prosjekt bare forholder seg til bygningsloven. Man bør i tillegg etterstrebe å gjøre husene så energieffektive som mulig. Strømmen vi har skal forvaltes riktig og kraften vi har i stikkontakten er internasjonal. I Norge produserer vi ren vannkraft, men vi har et stort forbruk, så det hadde vært fint om flere tenkte litt mer på det ved å velge energivennlige løsninger. Ved å bygge og bo i et lavenergi-hus viser man at det går an å leve komfortabelt og samtidig ha et lavt strømforbruk.

Vinduene står midt i vegg for å unngå dugg.

Lavenergi-huset bruker svært lite strøm.

På panelet kan man styre blant annet lys og varme.

Med en app kan man styre alle husets strømfunksjoner.

PRØV VÅR HELGELAND KRAFT-

Helgeland Kraft er delt opp i divisjonene Strøm, Nett og Vannkraft.
Men hvem skal man kontakte når strømmen går? Ta Helgeland Kraft-QUIZEN og finn ut!

1. Hvordan bestiller jeg strøm?

- A. Send brev til internettformannen.
- B. Ta kontakt med Helgeland Kraft Strøm. Du kan gå inn på www.helgelandkraft.no for bestillingsskjema og legg inn nødvendig informasjon. Du kan også ta kontakt med kundeservice på e-post: kundesenteret@helgelandkraft.no.
- C. Si det til stikkontakten.

2. Hvor sender man måleravlesningen?

- A. Til skogs.
- B. Til Afrika via månen.
- C. Til målertelefon 800 33 288, på SMS HKAVL "målernr" "måleravlesning" til 2440 eller på Min side. Mer informasjon om dette finner man hos Helgeland Kraft Nett.

3. Hva skal jeg gjøre om jeg skal flytte?

- A. Da må man sende en flyttmelding både fra den boligen man flytter fra, og den boligen man flytter inn i. Ta kontakt med Helgeland Kraft Nett.
- B. Unngå å kræsje med kjerringa mot strømmen.
- C. Oppdater Facebook.

4. Hvordan produserer Helgeland Kraft strøm?

- A. Med en dynamo koblet til spinningssyklus på Helgeland.
- B. Gjennom å fange opp energien fra alle hylene når Marcus & Martinus opptre med "Elektrisk".
- C. Helgeland Kraft produserer strøm fra tolv kraftverk på Helgeland og bygger opp fem nye anlegg i Tosbotn. Informasjon om hvor mye hvert enkelt kraftverk produserer finner man hos Helgeland Kraft Vannkraft.

5. Hvem skal jeg kontakte når strømmen går?

- A. Lars Monsen
- B. Mamma
- C. Har du mistet strømmen uten å få SMS eller har informasjon om mulige farlige situasjoner knyttet til strømnettet som du synes Helgeland Kraft bør vite om, ta kontakt med Helgeland Kraft Netts feilmeldingstelefon; 751 00 751.

6. Må jeg si ifra om jeg skal bygge, endre eller grave?

- A. Neida, Storebror ser deg.
- B. Ja, dersom du ønsker strøm til nybygg eller gjøre endringer på nett som allerede eksisterer må man sende en forespørsel ved å fylle ut et skjema som ligger tilgjengelig på Helgeland Kraft Nett.
- C. Hvis du vil ha bygge- eller gravehjelp.

7. På hvilken måte er Helgeland Kraft engasjert i å bygge opp laksestammer i vassdrag?

- A. Helgeland Kraft er engasjert i arbeidet ved Leirfjord Kultiveringsanlegg i samarbeid med Statkraft AS og Miljødirektoratet. Utsetting av fisk inngår i enkelte konsesjoner som et kompensierende tiltak i forhold til konsekvensene av vassdragsreguleringer. Mer informasjon om dette finner du hos Helgeland Kraft Vannkraft.
- B. Ved å avstå fra røkelaks i lunsjen.
- C. Helgeland Kraft ansetter kun gladlakser. Vannskrek er en ulempe.

8. Hvordan settes strømprisen?

- A. Du multipliserer antall millimeter regn med arealet på kommunen du bor i.
- B. Mange faktorer spiller inn. Noen av disse er forbruk i markedet, hvor mye vann som er i magasinene, prisen på CO2-kvoter, hvor mye strøm kraftverkene kan produsere og mye, mye mer. Les mer om strømprisene på Helgeland Kraft Strøm.
- C. Med å kaste dartpil på en prisliste.

ROSER SITT LOKALE KRAFTSELSKAP

– Fantastiske og engasjerte arbeidere som virkelig imponerte alle med sin heroiske innsats under skaværet i går, i natt og i dag. Takk for innsatsen. Den framsnakkes, hedres og roses overalt.

Det skriver strømkunde Norma Elisabeth Moen på Helgeland Krafts Facebook-side.

Helgeland Kraft setter så stor pris på å få gode tilbakemeldinger fra sine kunder og tok derfor en prat med Norma.

– Jeg bor på Sømna og i dette området er Helgeland Kraft veldig populære. Når det er uvær så skjer det dessverre ofte at strømmen går. I vinter var det ei helg som var ganske så ille. Jeg anser meg selv som hardfør, men unngikk selv å gå ut på grunn av den sterke vinden. Vi kan alltid stole på at mannskapet fra Helgeland Kraft rykker ut. De setter seg selv på side-linja for å sikre oss strømforsyning. De jobbet døgnet rundt i den perioden og de er generelt veldig raske til å rykke ut så snart det er strømbrudd.

– Jeg er glad for at jeg ikke jobber der selv. Jeg synes de får ufortjent mye kritikk. Det er hardtarbeidende kvinner og menn i kraftlaget. Noen ganger bruker de snøscooter, og andre ganger flyr de helikopter. Med den topografien vi har her, er det steder hvor det kun er mulig å komme frem til fots. Når folk er ute i sånt vær, og jobber for min velferd, da betaler jeg både strømmen og nettleia med glede. Man skal være glad for at det er noen som gidder å gjøre dette. De er generelt raske til å rykke ut.

Hun mener folk er for raske til å gi ris ved strømbrudd.
– Vi glemmer at bak hvert strømbrudd er det menneskap som står på for at vi skal få strømmen tilbake. Et arbeidslag som jobber for min og din velferd, sier Moen.

Når strømbruddet er et faktum er Helgeland Kraft raskt ute og varsler via sms. Her får kundene en forklaring og beklagelse på det inntrufne, og dette setter Moen pris på.

Hun har ei hytte i Velfjorden uten innlagt strøm og vann.
– Det gjør at man virkelig setter pris på hvor enkelt det er bare å kunne slå på en bryter for å vaske klær, lage mat eller slå på lyset.

Hun mener det er viktig å ha et kraftlag med lokal tilknytning og prioriterer strømtilgang i distriktene. At ting tar tid, er hun fullt inneforstått med.

– Når noe ødelegges er det mest lønnsomt å forsøke reparere i stedet for å investere i noe nytt. Slik sparer man både miljø og pengebok, noe som kommer kundene til gode. Selvsagt er det steder hvor linjene skulle vært byttet, men hos kraftlaget som ellers i samfunnet så må det prioriteres, avslutter Moen.

Helgeland Kraft AS

- Stiftet i 1946. Eid av 14 kommuner på Helgeland
- Hovedkontor i Mosjøen og avdelingskontor i Mo i Rana, Sandnessjøen og Brønnøysund
- Årlig omsetning: 1,3 mrd. kroner - Bokført verdi av eiendeler: 4,7 mrd. kroner
- Kjernevirksomhet: Kraftproduksjon, kraftdistribusjon og strømsalg

Sentralbord 751 00 000
Kundesenter Nett 751 00 033
Kundesenter Strøm 751 00 700

Målertelefon 800 33 288
Feilmelding 751 00 751

kundesenteret@helgelandkraft.no
www.helgelandkraft.no
Helgeland Kraft AS, Pb 702, 8654 Mosjøen
Redaktør **Elin Rønning**

Følg oss!

